

שיעורים בספה"ק אור החיים
מכ"ק מרן אדמו"ר שליט"א [313]

מדור הניגונים [7] הגה"צ רבי מנחם מענדיל אלימלך גאלד שליט"א חדב"נ כ"ק מרן אדמו"ר זיע"א ואב"ד לובלין - שיעור בפרשת השבוע [1] הרה"ג ר' נח גולדברג משב"ק כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א - עובדות וסיפורי צדיקים מתלמידי הבעש"ט [437] שיעורים בספר אור החיים ואלשיך הקדוש - הרה"ג ר' אלימלך שטמר [434] הרה"ג ר' יוסף חיים גרינולד - פרשת השבוע [435] הרה"ג ר' יהודה אריה אשכנזי - הלכות [436] שיעור בדף היומי הרה"ג ר' חיים שמרלר שליט"א [1]

אהרן מוועד

לדברי תורה וחסידות מרבתינו הקדושים מלעלוב

מכ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

דברות קודש

לבחורי אנ"ש לקראת זמן קיץ הבעל"ט השבוע יום ד' לסדר תזריע בבית מדרשנו בעיה"ק צפת

וב'עץ יוסף' על המדרש מבאר עוד מה שאומרים לאדם 'אתה קדמת לכל מעשה בראשית ואם לא יתוש קדמך', ולכאורה מהו 'ואם לאו' והרי במציאות נברא היתוש לפני האדם, אך הפשט הוא שהנה נשמת האדם נבראה עוד לפני כל מעשה בראשית, אך גוף האדם נברא לאחר כל הבריות.

וזהו שאמרו במדרש, אם זכה אדם - אם הוא לוקח את הנפש הבהמית ומעבדה ומעדנה עד שהנשמה הרוחנית גוברת ושולטת בגופו, אזי הוא באמת קודם לכל הבריות, דהא הנשמה נבראה לפניהם, אבל אם הוא שם את הגוף ראשון בחשיבותו, את התאוות והרצונות הגשמיים, ובכך אם אתה מחשיב את הגוף אינך חשוב יותר מבהמה ו'לעולם יהא אדם', על האדם מוטל לדאוג תמיד שיהא 'אדם', ומותר האדם מן הבהמה אין מלבד הנשמה הטהורה שבקרבו.

זהו הלימוד הגדול עבורנו, כל אחד יכול להגיע לדרגה הגבוהה ביותר בלימוד התורה ואין שום דבר שיכול לעמוד בעדו להגשים שאיפה זו.

השי"ת יעזור, הולכים אנו להתחיל כעת 'מיט א פרישקייט', עם כוחות מחודשים ורעננים, 'זמן' חדש, כל אחד לפי הרצון שלו - לפי איך שייגש וייכנס אל הזמן החדש, ככל שיברר לעצמו 'להיכן אני רוצה להגיע, מה המטרה שלי בזמן הזה, מה התכלית שלי', ואכן יעמוד על הרצון שלו, ויתאמץ להוציאו לפועל, וגם אם ילך הדבר קצת קשה אזי אדרבה 'לפום צערא אגרא' - ויתחזק ויתגבר עוד יותר לבצע ולהגשים משאלותיו ורצונו הטוב, כך יזכה ש'הקדוש ברוך הוא עוזרו', לסייעתא דשמיא לעלות מעלה מעלה בתורה ויראת שמים בעז"ה.

לאחר שזימרו 'מה אהבתי תורתך' בירך כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א את הבחורים: אלא זאלן האבן געפוייעלט אלעס גוט'ס, זיך אויסבעטן אלעס גוט, האבן א געשמאקע זמן, א התמודד'דיגע זמן, א ירא שמיס'דיגע זמן, מ'זאהל האבן הצלחה בתורה ויראת שמים וחסידות"

אלא שבדברי המדרש כאן יש לימוד גדול, דהנה אמרו חז"ל (קידושין ל:): 'אלמלי הקב"ה עוזרו לא יכול לו', והיינו שהגם שיהודי צריך להתגבר ולהתאמץ בעבודת השי"ת, אך עליו לדעת שבאמת לולי עזרת השי"ת לא יכול היה לזכות להבין כראוי דברי הגמרא והתוספות, לזכות להתמדת התורה, להתגברות היצר, לכל זה לא היה יכול לזכות בכוחו ויגיעתו בלבד - אלמלי הקב"ה עוזרו.

אכן תפקיד האדם הוא לנקוט בפעולות, להשתדל בכל כוחו, ואז הוא זוכה לעזר וסייעתא דשמיא ממעל להשלים שאיפותיו. ומעתה מובן שפיר הלשון 'אם זכה אדם נוחל ב' עולמות', דאף שהאדם צריך להתייגע ולעמול כדי להגיע לכך, מ"מ השכר שהוא מקבל הוא על מה שזיכהו השי"ת וסייע לו במתנה ובחסד, ושפיר שייכא בזה לשון זכייה ומתנה.

ומהו הלימוד למעשה הנוגע לנו כעת לקראת התחלת הזמן? הלימוד הוא שכל אחד ואחד, כל בחור יכול להגיע לדרגות הגבוהות ביותר, להיות תלמיד חכם עצום וירא שמים מופלג, אין שום תירוצים - כי יש עזר וסייעתא מהקב"ה להגיע לזה, אלא מאי? האדם צריך לדעת שהוא צריך לעשות את הפעולות מצידו.

הוא צריך לעשות את ההתחלה, את ההתמדה, את העבודה על ה'יראת שמים', די אפגעהיטנקייט' - את ההישמרות וההיזהרות מכל דבר לא טוב, מתוך ידיעה שהקב"ה לא נותן לאדם ניסיונות שאינו יכול לעמוד בהם, ובוודאי יזכה לסייעתא וכוח לעמוד בכל קושי המתייצב בדרכו.

כל אחד צריך לדעת שאם יש לו את הרצון האמיתי, אם הוא יעשה את הפעולות הנדרשות מצדו, הריהו יכול לצמוח ולהגיע אל המקום הטוב והמכובד ביותר הן בגדלות בתורה והן ביראת שמים - 'צו די שענסטע יראת שמים און דער שענסטער תלמיד חכם'.

ביום ד' השבוע נסעו בחורי החבורות הי"ז להשתטח על קברי הצדיקים בגליל לקראת זמן קיץ הבעל"ט, את תפילת מנחה התפללו בצוותא חדא בבית מדרשנו בעיה"ק צפת בראשות כ"ק אדמו"ר שליט"א ולאחר התפילה נשא בפניהם אד"ש מדברות קדשו, ופתח ואמר:

במדרש ריש פרשת השבוע, תזריע, איתא 'אמר רב יוחנן אם זכה אדם נוחל ב' עולמות, הזה והבא, הדא הוא דכתיב אחור וקדם צרתני, ואם לאו בא ליתן דין וחשבון כו' ובהמשך המדרש איתא עוד 'אם זכה אדם אומרים לו אתה קדמת לכל מעשה בראשית, ואם לאו אומרים לו יתוש קדמך שלשול קדמך', ע"כ.

ויש לדקדק מהו שנקט המדרש בלשון 'אם זכה אדם', לשון זכיה ומתנה, דלכאורה ממה נפשך, יהודי המתאמץ ומתגבר בעבודת ה' הרי בדין הוא שייטול שכרו על עמלו ועבודתו, ואם לא עמל אזי לא מגיע לו שכר, אך מאי שייך כאן לשון 'זכיה' שעניינה הוא לזכות במתנה ופרס.

גליון זה נדבת

ע"י ידידינו הנכבד האיגרא רבה איש האשכולות בקי במכמי התורה והחסידות בר אוריין ובר אבהון משכיל אל דל יראת ה' היא אוצרו, אוצר נלי חמדה נכדו חבינו של כ"ק מרן אדמו"ר זיע"א הרה"ג דוד צבי שלמה גראם שליט"א ראש כולל סקוירא ב"ב בן נ"ק אדמו"ר מקרעסטיר בערנעשט שליט"א חדב"נ כ"ק מרן אדמו"ר זיע"א

לטובת נשמת זקינו מופת הדור הרה"ק רבי ישעיה מקרעסטיר זצוק"ל נלב"ע ג' אייר זכות זקינו וזכות הרבים יעמוד לו להתברך בכל מילי דמיטב טפע ברבה והצלחה ימלא ה' כל משאלות ליבו לטובה

"בחור צריך שיהיו כל מעייניו ועסקיו אך ורק די הייליגע גמרא מיט יראת שמים"

פתיחת זמן קיץ לבחורי החבורות הי"ו

מלוה מלכה "שבת התעלות" פרשת קדושים אור לכ"ז בניסן תשע"א - מושב קשת - הרי הגולן

וכמו כן אנחנו פה היום עצם ההתאספות וההתכנסות יחדיו בשבת ק' זו יש בה כבר תועלת מרובה להמשיך עלינו יראה וקדושה ועל אחת כמה שמלבד ההתכנסות גם הוסיפו עוד מעלות בתורה ועבודה זו תפילה ובדברי התעוררות ועוד.

רק אם באים כדי להתעורר אזי יעשו הדיבורים פירות

ובכלל דמלתא בענין אוזן השומעת תוכחת מוסר ודברים המעוררים את הלב הוסיף כ"ק מרן אדמו"ר ז"ל, כי זאת עלינו לדעת שרק אם יהיה לב האדם נכון עמו וחפץ הוא לשמוע תוכחות מוסר כדי לעורר לבו לעבודתו יתברך, אזי ישמע חכם ויוסיף לקח ויפיק תועלת ויכנסו הדברים ויקבעו בלבו להטיב אחריתו, אך אם בא יבוא ולבו בל עמו ואינו מקבל על עצמו לשמוע כדי לעשות ולקיים אזי הגם שישמע דברי כבושין ודברים המעוררים זוהי שיבה זוהי ביאה ולא יקבעו הדברים בלבו ולא יעשו פירות, דרק אם יכין לבו בשמיעת האוזן ובינת הלב להיות הדברים האלה על לבבו אזי תקשיב אזנו ויטיב אחריתו.

וסיים מרן אדמו"ר ז"ל בשם ספה"ק שישנם כאלה הרוצים להיקרות 'חסידים' אבל אינם רוצים לעקור הרע מליבם, אבל לא זו הדרך ואין זה אפשרי, דמי שרוצה להיקרות חסיד באמת, צריך לעקור הרע מליבו ולהיטיב דרכו.

האדם לא נברא אלא להתענג על ה' והדרך להגיע לזה הוא רק ע"י התורה ומצוות

המסילת ישרים מתחיל את ספרו (א"פ) בביאור צורך האדם לדעת מה חובתו בעולמו וכך כותב, יסוד החסידות ושורש העבודה התמימה הוא, שיתברר ויתאמת אצל האדם מה חובתו בעולמו, ולמה צריך שישים מבטו ומגמתו בכל אשר הוא עמל כל ימי חייו, שצריך האדם לידע במה צריך להתגיע כאן בעולם הזה, ולהיכן הוא צריך להגיע בעולם הזה. וממשיך, והנה מה

ע"כ, שמשה רבינו ע"ה בא לפני פרעה וטען לפניו שמה שבני ישראל עובדים כל ימות השבוע בלא יום מנוחה לא לתועלת היא לו ולא יצלח הדבר למלאכת העבודה, כי יתעייפו ויכרעו תחת משאם ויצא שכרו בהפסדו, ומוטב היה אילו ינתן להם יום אחד בשבוע למנוחה, ואז יפיק מהם תועלת מרובה בשאר ימות השבוע, ופרעה הרשע לא הבין כוונת משה רבינו ע"ה והסכים לדבריו, והלך משה רבינו ותיקן ובירר להם לישראל את יום השבת קודש ליום מנוחה. וכיון שבא שבת בא מנוחה היו בני ישראל מתאספים ומתכנסים ויושבים בצוותא חדא ומתחזקים והתעורר לבכם באמונת אומן להחזיק מעמד תחת עול הגלות, ובכח זה שרדו ועמדו בכל הגזירות הקשות. והנה פרעה הרשע בהיותו קליפה קשה התפלא לראות את עם ישראל שהגם שמצרים לוחצים אותם לא נשבר מטה עוזם, והחל לחקור ולעמוד על הדבר מנין הוא זאת להם, והשית לבו שדבר הגורם זאת להם הוא מה שמתאספים ויושבים בצוותא חדא ואיש את רעהו יעזורו ולאחיו יאמר חזק, וזהו דבר המביאם להתעוררות וצמיחת ישועה, וגמר פרעה אומר לבטל זה הדבר, וזהו לא תאספון, והיינו שציוה עליהם לבל יתאספו עוד, כדי שלא יבואו להתעוררות ולצמיחת ישועה, וכיון שלא יתאספו עוד תבטל התעוררותם ח"ו.

ובזה ביאר גם המשך הכתוב לא תאספון 'לתת תבן', מלשון תבונה, דההתאספות שמתאספים יחד בצוותא חדא מביאה לידי שפע קודש ומתעלה האדם ומוסיף דעת ותבונה ביראת אלוקים.

והוסיף ע"ז זקני אדמו"ר הברכת משה זיע"א בשם זקני הרה"ק רבי דוד לעלובער זיע"א שאמר דכשיבוא לעולם העליון יצא לקראתו משה רבינו ע"ה ויאמר לו דאכן באמת זאת היתה כוונתו באל"ף.

ודיבר בק' מרן אדמו"ר ז"ל דהיצא לנו מכל זאת דעצם ההתאספות שמתאספים יחד כאיש אחד בלב אחד להתעורר ולהתחזק בעניני עבודת השם, זה הדבר כשלעצמו הוא טוב מאוד 'און א גיוואלדיגע תועלת אז מ'זיצט און מ'פארברענגט צוזאמען, ויהא לתועלת והתחזקות לכל אחד ואחד.

אז נדברו יראי ה' איש אל רעהו עצם הישיבה בצוותא ובאחדות מוסיפה קדושה על האדם

הנה ההתאספות וההתכנסות יחדיו בצוותא חדא של חברים מקשיבים, מעלה גדולה היא ותועלתה מרובה לתוספת קדושה על האדם, וכפי שדיבר בקדשו מרן אדמו"ר ז"ל (פתיחת זמן קיץ תשמ"ט) עה"כ בפרשת השבוע העעל"ט דבר אל כל עדת בני ישראל ואמרת אליהם קדושים תהיו כי קדוש אני ה' (ויקרא יט, ב). ובמדרש (ויקרא רבה כד, ה) הובא ברש"י הק', תני רבי חייא פרשה זו נאמרה בהקהל מפני שרוב גופי תורה תלויין בה. וביאר דהכתוב להורות בא, דפרשה זו של קדושים תהיו נאמרה בהקהל, כלומר, שעל ידי שמתאספים ונקהלים בני ישראל באחדות כאיש אחד בלב אחד בכח זה בלבד ממשכיכים עצמו ממשכיכים עליהם שפע קודש ממרום.

והביא כ"ק אדמו"ר ז"ל לדבריו הידועים של הרב בעל התניא (אגרות הקודש פכ"ג) בשם המגיד ממעזריטש זיע"א שאמר בשם הבעש"ט הק' זיע"א, שכאשר עשרה יהודים יושבים יחדיו, אפילו אם לא יהיה ביניהם דברי תורה, רק יושבים באחדות באהבה ואחוה ורעות, ואינם מדברים דיבורים אסורים, אזי יש ביניהם קדושה גדולה עד שאפילו מלאך אם יכנס ויעמוד ביניהם יתבטל ממציאיותו, [וכדאיתא בגמ' (סנהדרין לט, א) כל בי עשרה שכינתא שריא]. וזהו קדושים תהיו, פרשה זו נאמרה בהקהל, דעל ידי שתתאספו יחד באחדות ובאהבה, אזי קדושים תהיו.

גם ידועים דברי קדשו של זקני הרה"ק רבי דוד מלעלוב זיע"א עה"כ (שמות ה, ו) לא תאספון לתת תבן לעם, דכוונת הכתוב היא שלא יוסיפו לתת להם התבן, וא"כ לכא' מה שכתב 'תאספון' באל"ף הוא שלא בדקדוק. וביאר [דהנה בתורה אין נקודות וניתן לקרוא לא תִּאֲסֹפֶן מלשון אסיפה] ועל פי הא דאיתא במדרש (שמות רבה א, כח) עה"פ (שמות ב, יא) וירא בסבלותם, ראה שאין להם מנוחה הלך ואמר לפרעה מי שיש לו עבד אם אינו נח יום אחד בשבוע הוא מת, ואילו עבדיך אם אין אתה מניח להם יום אחד בשבוע הם מתים, אמר לו לך ועשה להן כמו שתאמר, הלך משה ותקן להם את יום השבת לנוח,

ה' בנסיון זה הרי זה ודאי שיכול לעמוד בו, דאל"כ לא היה מביאו לידי כן.

עסק התורה היא העצה היחידה להתגבר על יצרו ולהגיע לתכלית הדבקות

אכן באמת מהי העצה היעוצה להתגבר על יצר הרע ולהכניעו, ומה הם טכסיסי המלחמה לנצח אותו בהם, הנה אנו לנו אלא דברי חכמינו זכרונם לברכה, ומיניה לא נזוע, והוא מה שאמרו בגמ' (קידושין ל ב) הקדוש ברוך הוא אמר להם לישראל, בני, בראתי יצר הרע ובראתי לו תורה תבלין, ואם אתם עוסקים בתורה אין אתם נמסרים בידו שנאמר (בראשית ד, יז) הלא אם תטיב שאת, ואם אין אתם עוסקין בתורה אתם נמסרים בידו שנאמר (שם) לפתח חטאת רובץ, ולא עוד אלא שכל משאו ומתנו בכ שנאמר (שם) ואלו תשוקתו, ואם אתה רוצה אתה מושל בו שנאמר (שם) ואתה תמשל בו. הרי לנו בגמרא העצה שניתנה לנו מפי הבורא ב"ה בעצמו שאומר: אנכי בראתי את היצר הרע ואני הכנתי ונתתי לכם הרפואה והעצה כנגדו, אם תקחו הרפואה ותשמשו בה להיות מונחים בלימוד התורה אתם בטוחים שלא תמסרו בידו, זו הרפואה ואין בלתה.

האור החיים הק' בספר חפץ ה' האריך לבאר מאמר הגמ' (שבת קנב, ב) תנו רבנן והרוח תשוב אל האלקים אשר נתנה (קהלת יב, ז) תנה לו כמו שנתנה לך בטהרה אף אתה בטהרה, משל למלך בשר ודם שחלק בגדי מלכות לעבדיו פקחין שבהן קיפלום והניחום בקופסא. וכתב, דאי אפשר להמלט מיד היצה"ר אלא ע"י עסק התורה, והיא תשמרנו שלא ימצא היצר מקום להכנס ולשלוט בו, וזה משל למה הדבר דומה להחפץ המונח בקופסא, שהקופסא היא משמרת החפץ שלא יגיע אליו כתם או לכלוך וכדומה, כמו כן תורתנו הקדושה היא העצה והתחבולה והשמירה לנשמת אדם העוסק בה לבל יכנס לה היצר הרע לפתותה וללכלכה, כי עסק התורה אין לך שמירה גדולה ממנה, להיות נשמתו טהורה ושמורה מן החטא, ברוך הנותן תורה לעמו וישראל.

מזן אמו"ר ז"ל היה מרגלא בפיו, גם הוזכרו הדברים בספר מסילת ישרים (פרק ה), שאם הבורא ית' בעצמו שהוא בראו ליצה"ר והוא אומר כי התורה היא הרפואה, אם כן אי אפשר בשום פנים שירפא האדם מחליי היצר בלתי זאת התרופה היא תוה"ק, ולא יעלה על דעת שום אחד שאפשר להלחם עם יצרו הרע בדרך אחרת, דכיון שהבורא אשר יצר את האדם עם כל תכונות נפשו לטב ולמוטב, והוא מכיר בכל הרפואות לתחלואי נפשו, העיד לנו שזאת התורה היא התבלין והתרופה היחידה, נמצא שבלא עסק התורה הקדושה לא שייך ואין במציאות לנצח את היצה"ר.

יפול בידו מפני שלא ירחמו אויבו, וכמו כן במלחמת היצר בראש ובראשונה על האדם לדעת ולהכיר עצם מציאות זו שהוא נמצא במלחמה תמידית, ולהבין היכן מוקש הוא לו ולהעריך איך להנצל ממנו, כי זולת זאת אם יחסר לו אחד מהם יפול ברשתו ולא ינצל ממנו ח"ו, כל לא יזיעילו לו כלי זיין אם לא ישתמש בהם כלל או שיבוא עליו אויב בפתע פתאום והוא אין נכון לו, כמו כן בחור שאינו מכיר שהוא נמצא במלחמה, ואינו מכין עצמו לכך ולא יעשה שום פעולות טובות לשמור עצמו, בודאי יכשל רח"ל.

הן כל אחד מאיתנו יודע מצב הדור ושפלותו, איך ירד הדור והתדרדר מדחי אל דחי בשנים האחרונות, ואם כן כל שכן וקל וחומר שה'עולם הזה' שאנו נמצאים בו כעת בזמנינו בודאי לא שייך בדרך הטבע להגיע לתכלית האמיתית בלא יגיעה.

השי"ת ברא אותנו לסיבה ידועה, וכדברי המסילת ישרים האמורים, ועוד זאת היא לנו אשר אנחנו כל אלה החיים אתנו היום כבר היינו בזה העולם ואחר עלותינו למעלה שוב חזרנו לזה העולם כדי לתקן הגלגולים הקודמים, [וכידוע מהאר"י הקדוש שבהני דורות האחרונים כל נשמות ישראל בזה העולם הם גלגולי נשמות שבאו לתקן את בספה"ק שעתה בעקבתא דמשיחא הוא העת האחרון לתקן לפני ביאת משיח צדקינו, ויותר כבר לא יהיו הזדמנויות לתקן, נמצא שככל שנספיק לתקן עכשיו הרי זה הכל רוח [אריין גיכאפט].

השי"ת אינו מנסה את האדם יותר מכפי כוחותיו

אך כיון שאלו הם פני הדברים, הן אמר יאמר הבחור החפץ לעלות במסילה העולה בית א-ל, האיך אוכל לעמוד ולנצח במלחמה כבידה כזו, הן דלו כוחותי ומה איחל נפשי למול ההר הוא היצר הבורע בקרבי, ומעתה תקצרה הדרך ליאשו ולהרפותו בעבודת בוראו ח"ו.

לא כן הוא, כי אין הקב"ה בא בטרוניא עם בריותיו (ע"ז ג, א) ומביאנו לידי נסיון כדי לזכותנו בעולם הבא, וכדברי המסילת ישרים, ולפום גמלא שיחנא (כתובות סו, א), וכדאיתא מהרה"ק רבי משה מקאברין זע"א שאין הקב"ה מנסה לאדם יותר מכפי כוחותיו ואינו מעמידו בנסיון שאין יכול לעמוד בו, נמצא דאם ברא אותנו הבורא ית' בעולם הזה והציבנו בדור ובזמן שפל כזה הרי צריך לדעת שגם נתן לנו הכוחות שיוכל כל אחד ואחד לעמוד בנסיונותיו ולנצח, וזה צריך כל אחד ויחיד לדעת דכפי כוחותיו ותכונות נפשו של האדם זה לעומת זה נותן לו הקב"ה את הנסיונות, אם רב אם מעט, ואם העמידו

שהורנו חז"ל שהאדם לא נברא אלא להתענג על ה' ולהנות מזיו שכינתו, שזה כל תכלית ומטרת בריאתו של האדם לקבל תענוגים על ה' ולהנות מזיו שכינתו, שזהו התענוג האמיתי והעידון הגדול מכל העידונים שיכולים להיות במציאות, ומקום העידון הזה באמת הוא בעולם הבא. ובכדי להגיע למקום העידון בעולם הבא צריך לרדת לעולם הזה כדי להגיע לתכלית שהוא נברא, אך הדרך כדי להגיע אל מחוז חפצנו זה, הוא זה העולם. והוא מה שאמרו ז"ל (אבות ד, יט) העולם הזה דומה לפרוזדור בפני העולם הבא. אך כל התכלית הוא להתענג על ה' ולהנות מזיו שכינתו, ומה צריך לעשות כדי להגיע לתכלית זה הוא לקיים המצוות שציוונו הבורא ית' וזה אפשר רק בעולם הזה, [והאמצעים המגיעים את האדם לתכלית הזו, הם המצוות אשר צונו עליהם הקל יתברך שמו]. על כן הושם האדם בזה העולם בתחילה כדי שעל ידי האמצעים האלה המזדמנים לו כאן יוכל להגיע אל המקום אשר הוכן לו, שהוא העולם הבא, לרוות שם בטוב אשר קנה לו על ידי אמצעים אלה. [כמו שאמרו ז"ל (עירובין כב, א) היום לעשותם ומחר לקבל שכרם].

וממשיך המסילת ישרים: אך הנה שמו הקדוש ברוך הוא לאדם במקום שרבים בו המרחיקים אותו ממנו יתברך, והם הם התאוות החמריות אשר אם ימשך אחריהן הנה הוא מתרחק והולך מן הטוב האמיתי, שהיה צריך להגיע אליו, ונמצא שהוא מושם באמת בתוך המלחמה החזקה, כי כל עניני העולם בין לטוב בין לרע הנה הם נסיונות לאדם, ואם יהיה האדם לכן חזיל וינצח המלחמה מכל הצדדין, הוא יהיה האדם השלם אשר יזכה לידבק בבוראו ויצא מן הפרוזדור הזה ויכנס בטרקלין לאור באור החיים. וכפי השיעור אשר כבש את יצרו ותאוותיו ונתרחק מן המרחיקים אותו מהטוב ונשתדל לדבק בו, כן ישיגהו הדבקות בבוראו וישמח בו.

והיינו דהבורא ב"ה פעל ועשה בחשבון כל עניני האדם ונסיונותיו בעוה"ז כדי שעל ידי שירגז יצר טוב על יצר הרע וישבר את תאוותיו יזכה להתענג על ה' ולהינות מזיו שכינתו בעולם הבא שהוא התענוג האמיתי.

האדם צריך לדעת בעצמו שהוא במלחמה ולהכיר את אויבו

והנה כי תצא למלחמה על אויביך הוא האויב האמיתי יצרו של אדם המתגבר עליו בכל יום ומבקש להמיתו, שומה עלינו לדעת וללמוד מכללי וטכסיסי המלחמה, דכמו דבכל מלחמה חובה על האדם להכיר מי הוא הבא להלחם בו, והיכן אורב הוא לו ומה הם הדרכים להלחם עמו ולהכין כלי קרב לפי הצורך כדי להעריך המלחמה אתו כדי שלא

והנה כיון שאין לנו מנוחה ושום זמן פנוי מזאת המלחמה ודרכו של היצר להלחם בנו בכל עת, וכדאיאתא בגמ' (קידושין ל, ב, סוכה נב, ב) אמר רב יצחק יצרו של אדם מתחדש עליו בכל יום שנאמר (בראשית ו, ה) רק רע כל היום. וברש"י, ללמדנו שכל שעות היום רעתו מתחדשת. וכל היום היצה"ר עסוק למצוא מסילות ללבבו של אדם להכשילו, והיא מלחמה תמידית ממש בכל עת ובכל שעה יום ולילה לא ישבותו, והדרך להלחם עמו היא רק על ידי העסק בתורה"ק נמצא אם כן שלא נוכל להמלט ממנו אלא על ידי העסק שנעסוק בתורה ונהגה בה יומם ולילה.

מבאר ענין כפיית היצר על ידי לימוד התורה האדם מצד טבעו נמשך לתענוגים ותפקידו להפכו להתענג על ה'

הנה כידוע טבע האדם מצד ברייתו מושכו תדיר להנאות ותענוגים, ומי שזכה לטעמה של תורה אשריו שהוא מתענג על ה', וכפי שאומרים בשם החזו"א זיע"א שהחילונים שלא זכו ואין להם ההנאה והתענוג הגדול שיש לנו בלימוד ויגיעת התורה, וכיון שנפשם איותה להתענג בתענוגים מבקשים המה תענוגות בני אדם רח"ל כיון שאין להם תענוג התורה.

ועד"ז ראיתי בכמה ספרים שמבארים את דברי קד' של המסילת ישרים שהבאנו לעיל כמה שכתב 'האדם לא נברא אלא להתענג על ה'', 'דהאדם לא נברא אלא להתענג' - פי', האדם מצד בריאתו וטבעו שברא אותו ית' צריך שיהיה לו איזה תענוגים וגישמאקייט, וכידוע דלא שייך בלא זה, ועבודת היצר הוא להטות לבו של אדם לתענוגי הבל ומהם יביאנו אל דברים המשחיתים נפשו של אדם, והעצה לזה הוא 'על ה' - לנצל כח התענוג לתענוג האמיתי להתענג על ה', כי חלילה אם האדם לא ינצל ולא יתענג בתענוגים על ה', יבקש ויחפש תענוגים ממקום אחר, וחלילה וחלילה אחד שאין לו תענוג וגישמאקייט מלימוד התורה ומתפילה כדבעי, אזי מחפש הוא תענוג גשמי עד שמורידו לשאול תחתית, והגם שבתחילה מעלה על דעתו שלא יזיק לו קצת תענוגים גשמיים, אבל צריך שידע שכך הוא דרכו של יצר הרע (עי' יל"ש בראשית רמז נא), בתחילה מפתהו בתענוג קטן עד שלבסוף מכשילו בגדול שבגדולות, ועד דאיאתא בגמ' (סוכה נב, א) א"ר אסי יצה"ר בתחילה דומה לחוט של בוכיא (וברש"י, עכביש) ולבסוף דומה כעבותות העגלה שנאמר (ישעיה ה, יח) הוי מושכי העון בחבלי השוא וכעבות העגלה חטאה, פי', שהיצה"ר מתחילה נראה להאדם כחבלי שווא, חבל של עכביש ודבר של מה בכך, והיינו שמדמה בנפשו שלא יזיק לו כלום אבל אם מתחילים בזה אח"כ נהיים קשורים ונמשכים אל היצר בקשר ובחבל עבה שיקשה לו מאוד לפתח ולנתק חבלים ומסורות אלו ולשוב בתשובה.

ובזה חשבתי לבאר המשך הגמ' הנ"ל (סוכה נב, ב) לעתיד לבא מביאו הקב"ה ליצר הרע ושוחטו בפני הצדיקים ובפני הרשעים, צדיקים נדמה להם כהר גבוה, ורשעים נדמה להם כחוט השערה הללו בוכין והללו בוכין וכו'. ובהקדם יעויין במהרש"א שהקשה אם רשעים בוכים על שלא התגברו על יצרם, צדיקים למה בוכים, הלא הם עמדו בנסיון [ולא נחאו לו במה שפירש רש"י יעו"ש] ומתרוץ, דהנה איתא (עירובין כב, א) היום לעשותם ומחר לקבל שכרם, דלעתיד לבוא יותר לא יהיה מלחמת היצר, ולכן בזה שרואים הצדיקים את השכר שמקבלים על התגברות היצר, בוכים הם על זה שכבר עבר הזמן ושוב לא תהיה להם עוד העבודה הזאת. גם דקדק שם לבאר הא דלצדיקים נדמה להר ולרשעים לחוט השערה דלא הוו ב' הפכים בנושא א', יעו"ש] דלכאורה עדיין יקשה עוד, דממה נפשך, מה המציאות האמיתית של היצה"ר, חוט השערה או הר. גם יקשה מדוע דוקא לצדיקים נדמה להם כהר ולרשעים נדמה להם כחוט השערה. ולהאמור יבואר, דבתחילה אכן נראה היצה"ר להאדם כחוט השערה, וכדברי הגמ' לעיל שבתחילה דומה לחוט של בוכיא, והרשעים נוטים אחר יצרם עד שמתגבר עליהם והולך וגדל ונעשה כהר, ואז כשהם כבר נמצאים בשאול תחתית שוב קשה להם מאוד להתגבר על היצה"ר. והנה עתה כשהם מתבוננים בזה הם בוכים, על שלא השכילו להתגבר על דבר מועט כזה כשהיה היצה"ר רק כחוט השערה והיו צריכים רק להתגברות מועטת, עד שהגיעו לדיוטא תחתונה ולמצב שהיצה"ר גבה כהר ולא יכלו לעמוד כנגדו. ולאידך הצדיקים שהם התגברו ועצרו עצמם בעוד היה היצה"ר כחוט השערה, אך מכל מקום שכרם הרבה מאוד כיון שאין השי"ת מקפח שכר בריה ונותן להם שכרם משלם כאילו התגברו על הר גבוה, דמאחר שהם השכילו ונתגברו על יצרם כשהיה כחוט.

התענוג הגדול ביותר הוא עסק התורה

והנה כאשר בארנו דהאדם נברא כדי להתענג, ושומה עליו לתור ולבקש אחר תענוגי עסק התורה והמצוות הנחמדים מאוד, ועד היכן מגיע גודל התענוג שיכולים להגיע על ידי לימוד התורה, מן המפורסמות הן מה שכתב האור החיים הק' (דברים כו, יא) בלשונו הזהב, שאם היו בני אדם מרגישים במתיקות ועריבות טוב התורה, היו משתגעין ומתלהטין אחריה, ולא יחשב בעיניהם מלא עולם כסף וזהב למאומה, כי התורה כוללת כל הטובות שבעולם. אמור מעתה, התורה ודאי נחמדת מזהב ומפז רב ומתוקה מדבש ונופת צופים (תהלים יט, יא), ובודאי כשאדם ילמד ויהגה בתורה בכל כוחו ובדאי יקבל גישמאק בתורה, רק דא עקא כי זה שלא זכינו עדיין לטעמה הערב של התורה החסרון

הוא בנו ומצידינו, כי אנו פשוט 'זרים' אצל התורה ואין אנו לומדים את התורה בחשק ובהתלהבות, אך אם היו בני אדם גם בני איש יודעים ומרגישים במתיקות ועריבותה של התורה היינו משתגעים ומתלהטים אחריה, והיינו רצים ומחזרים אחרי התורה.

ובאמת דלזה אנו מתפללים כל אחד ואחד בכל יום 'הערב נא ה' א' את דברי תורתך' וגו', כי התורה אכן מתוקה היא באמת, ובקשתנו מהשי"ת הוא שנזכה ונרגיש גם אנו בעריבות ומתיקות התורה ויהיה לנו שייכות לזה.

והנה לפנינו כלל נקוט שהיצר הרע בא לו לאדם ומתחדש עליו כל יום וכל היום ומתנכל עליו להמיתו, ורק על ידי לימוד התורה יוכל האדם להתגבר על יצרו, ובלא תורה אין שום מציאות בעולם להתגבר על היצה"ר, והטוב ומועיל ביותר שיהא לימוד התורה בעריבות ובמתיקות.

על ידי לימוד תקופה אפשר לקבל גישמאק בתורה הק'

והנה אכן רואים גם בחורים וצורבים היושבים והוגים בתורה ומשתעשעים בה כל היום וכששומעים איזה חידוש יפה וקושיא טבא נושאים ונותנים בה וגם כשנחדש להם איזה דבר נוהגים בה טובת עין עם חבריו לחזור על החידוש בפניהם ורואים וניכר בהם שהם חיים משטיקל גמרא, משטיקל תוספת, והיתה זאת להם אחר שהורגלו בה וישבו והגו בה משעה לשעה ומיום ליום במסירות והתמדה וככל שהתמידו בה כך זכו לנופת צוף נועמה של תורה, אמנם בודאי אין הדבר כן בתחילת לימודו של האדם צריך לחפש הדרך לבחור וצורב איך להגיע שתהא התורה עריבה ומתוקה לו, שהרי לא יבא להם הדבר תיכף ומיד בתחילת לימודם להרגיש מיד בטעמה של תורה, אלא כך היא דרכה של תורה דרק אחר שיושבים ולומדים איזה תקופה רק אז מתחילים להרגיש עריבות ונעימות 'גישמאק'.

נח לו לאדם לקבל עליו יסורי עמל התורה ויחסוך היסורים הבאים לכפרת עוונות

והנה הגם שנאמנים עליו שזאת הדרך והמסילה לבוא להרגיש במתיקות ועריבות התורה, אך עדיין הבן שואל מה העצה להתגבר ולהתחזק בתחילת דרכו כשתלמודו עדיין קשה עליו כברזל.

חשבתי לומר על דרך מה דאיאתא מהרמ"ק (עין קול בוכים איכה ג, כט-לא) דהנה קיימא לן (יזמא פו, א) דיסורין מכפרין עוונותיו של אדם, והיה אומר הרמ"ק שבכל התשובות שבעולם המעולה שבכולם למרק החטאות והזדונות והפשעים היא סבילת העלבונות והחירופים

והגידופים, והיא מעולה יותר מכל מלקיות וסיגופי תעניות שבועולם, ומבינתך חדל כי הגע עצמך שיאמרו לך תרצה שיבא לך הפסד ממון או נפילת בתים תשיב לא, ואם יאמרו לך תרצה לקבל עליך מיתת בנים תשיב ח"ו אלא אתה ה' תשמרם, ואם יאמרו תרצה שיכך ה' בשחפת ובקדחת בקרירי וחמימי מיד ירוץ לבך ותשיב רחמנא ליצלן, וכן אם יאמרו לך על המיתה והגיהנם ועל הגלגולים הרעים על הכל תשיב ח"ו. אם כן תאמר לי במה יכופר בחיך החטאות והעוונות והפשעים שחטאת והעוית ושפשעת ופגמת במעלות הרמות כפי מחצב נשמתך מיום היותך על האדמה, לכן זאת העצה היעוצה מאת ה' שיקבל עליו ברצון סבילת העלבונות, וזה עדיף מכל היסורין כיון שאינם מזיקים לגוף ולנפש, ובודאי בהם יחפוץ האדם מאשר שתעבור עליו כוס תרעלה ביסורין גשמיים אם בגוף אם בממון וכדומה.

ועל דרך דברות קדשו יש להקיש ולומר גם כן לענינינו, הנה אדם אין צדיק בארץ אשר יעשה טוב ולא יחטא (קהלת ז, כ), וידע איניש בנפשיה אשר עיוות והוא צריך לכפרת עונות ואין אחד שיכול לומר על עצמו שהוא אינו נכלל בזה הכלל, ואם כן במה יכופר עוונותיו ובמה ינקה מדינה של גיהנום שלא על ידי יסורים וחליים רעים ח"ו בזה העולם ואיך שייך שיגיע למעלה כשהוא מנוקה מעוונות, ומי הוא שיכול לומר זכיתי לבי טהרתי מעשי, אין שום אדם שיכול לומר על עצמו שהוא זך ונקי, וא"כ אחר שיחשב כל אחד את חשבון נפשו ולבבו יבין מה שעלול להגיע עליו מיסורי העולם הזה ומכאוביו כדי לכפר אשר שיחת ועיוות, הנה הגם שתלמודו קשה עליו ככרזל ואינו מוצא בה עדיין טעם, ישיש באמת לבחור לעצמו יסורי סבילת עול התורה ויגיעתה בהתמדה והוא ברצון מקבל על עצמו להיות מתייגע וממית עצמו באהלה של תורה, ויסורים אלו יהיו לו למירוק חטאיו וכפרת עוונותיו, ומעלת סבילת עול התורה היא שיש בה תועלת ועוד לו בה שהברירה בידו והוא בחר בהם מרצונו שזה טוב יותר.

וע"ד דברים אלו איתא גם בספר רוח החיים להרה"ק רבי חיים מוואליזין זיע"א (אבות ז, ה) בביאור ענין קבלת היסורים שהוא ממ"ח דברים שהתורה נקנית בהם, וביאר כי יסורים ממרקין עונותיו של אדם (ברכות ה, א) ואם הוא חכם אינו ממתין עד שישלח הקב"ה עליו יסורין כי אם מקבל מעצמו יסורין על ידי עסק התורה במעוֹט תענוג והתמדת הלימוד ועולה של תורה שהיא מתשת כחו וירוויח בזה שגם היסורין עצמן יחשב לו למצוה, מלבד סגולתם שממרקין עונותיו שזה היה גם אם הקב"ה שולח עליו יסורין אחרים.

נמצינו למדים מכל האמור, דהעצה היחידה נגד היצה"ר היא לשבת ללמוד ולהגות

בתורתנו הקדושה, ושירגיש בה טעם שתהא התורה ויגיעתה חביבה ועריבה לו ותהא התורה שעשועיו, ברם לא יחוש האדם בטעמה בתחילת יגיעתו ודרכו בתורה, אלא רק כאשר יתמיד בה במשך הזמן דכשיושבים ולומדים וכבר שוחים בים התלמוד, וכאשר שומעים קושיא יפה או כאשר מחדשים איזה חידוש יפה משתעשעים ורושמים אותו עלי גליון ואז מתענג בה. ואציין בזה דכ"ק מרן אאמו"ר ז"ל תבע רבות שבחורים יעלו על הכתב החידושי תורה שנתחדשו להם, שזה לבד נוסך בו טעם וגישמאק, וכאשר בחר מתקשה באיזה קושיא או עלה בדעתו תירוץ הרי הוא רושמה עלי גליון, וכשיש לו קושיא שואלה ומלבנה עם חבריו. והכלל הוא דכדי להגיע ולחוש בטעמה של תורה צריך קודם לצלול בים התלמוד, ועד שיבוא וישיגנו לזה הטעם והעונג צריך להתמיד ולהתייגע וללמוד גם כשתלמודו קשה עליו, ויכוין בזה שבלימודו זה הרי הוא מונע ונפטר מהייסורים שהיו עלולים לבוא עליו ח"ו.

שמירת סדרי הישיבה בשלימות היא הראשונה במעלתה להצלחה

הנה ידוע שהראש והראשון להצלחתו של בחר החפץ ומבקש להצלחית בתורה ועבודה הוא לעמוד על משמרתו בקיום סדרי הישיבה תמידים כסדרם, דהשמירה והעמידה בקיום סדרי הישיבה הוא דבר נעלה ונחוץ עד מאוד, וכפי שנדברנו מזה אליכם מכבר, ומחמת חשיבות הדברים ונחיצותם אספר שוב.

לפני כחמש עשרה שנה היה מדובר בענין הצעת שידוך של בחר חשוב ומיוחד מאוד, מתמיד גדול, והיתה לו הבנה בלימוד, בר דעת, ירא שמים, תורה וגדולה במקום אחד. התקשרתי לכ"ק אאמו"ר ז"ל וסיפרתי לו על ההצעה והרצאתי בפניו כל המעלות שהוא יושב ולומד, יודע ללמוד, תורה וגדולה. נענה ואמר מרן אאמו"ר ז"ל, שזה טוב ויפה מאוד כשומעים עליו דברים כאלו. והנה לקראת סיום השיחה הוספתי אמרתי לאאמו"ר על עוד 'מעלה' ששמעתי עליו, שהוא לומד עד מאוחר בלילה ואף כי מאחר הוא לקום בבוקר מכל מקום מקפיד הוא על זמן קריאת שמע. כששמע זאת הרבי ז"ל בקשני לחזור על דברי. וכאשר חזרתי על הדברים הנ"ל, נענה ואמר, יוצא איפוא שאין הוא מתייבב לסדרי הישיבה ואינו מתפלל בישיבה. אמרתי, אבל הוא לומד עד מאוחר בלילה, אמר לי הרבי ז"ל בנחרצות, אם אין הוא שומר על סדרי הישיבה, אל תגע בבחור כזה. והגם שהבהרתי שהמדובר הוא בבחור מיוחד וגם מה שהוא מחסיר בסדרי הישיבה הוא עקב לומדו כל הלילה אמר הרבי ז"ל: אצלי כל המעלות אינם שוים לכלום אם אינו שומר על סדרי הישיבה, הער איז א האָפּ

גיפרעגטער בחור, בחור שאינו שומר סדרי הישיבה איז ביי מיר א האָפּ גיפרעגטע זאך, כי בחור שלא שומר על סדרי הישיבה כל מעלותיו אינם חשובות בעיני.

וכוונתי בסיפור הדברים היא להראות ולהדגיש עד היכן הדברים מגיעים ורק למי שיש בו מעלה זו או אז יהיו נחשבים שאר מעלותיו, ושומה על הבחור לדעת שהשמירה והעמידה בסדרי הישיבה הם יסוד גדול ועיקרי והם המה הערבים להצלחתו כאשר יבואר.

מדרכי ההצלחה: להקדים השכיבה ולהשכים קום והקושי בקיומו מעיד על חשיבותו

הנה רואים בחוש שבחור שאינו מתייבב בבוקר בזמן המיועד לתחילת סדר הישיבה, חוץ מעצם איחורו והפסדו בחלק מהסדר עוד נלווה אליו שבזה הוא מקומם עליו את צוות הישיבה, שהם מתמרמרים עליו וכמים הפנים לפנים הזועפות, מתמרמר גם הוא 'פארביטערט', ומתמסמס 'פארפשקעט' והולך יומו של הבחור.

עוד אציין בזה, מהמובא בדברי יחזקאל לבאר הכתוב (תהלים סג, י) אם זכרתך על יצועי באשמורות אהגה כך ע"פ הא דהיה מרגלא בפומא דהרה"ק רבי מאיר מפרעמישלאן זיע"א דהנה השו"ע מתחיל בהלכות הנהגת אדם בבוקר (או"ח ס"א א"א) וכותב המחבר, יתגבר כארי לעמוד בבוקר לעבודת בוראו וכו', והנה הרמ"א על אתר מוסיף וכותב, ובשכבו על משכבו ידע לפני מי הוא שוכב וכו'. והוא פלא, דהרמ"א דרכו להוסיף רק על דברי המחבר כידוע, וא"כ מה הקשר בין דברי המחבר לדברי הרמ"א, שהמחבר מדבר מענין הקימה, והרמ"א מענין השכיבה, ומה ירצה הרמ"א ז"ל בזה, וגם הלא ההלכות הנוגעות לשכיבה אין מקומם כאן כי אם בסוף סדר היום (ס"ו הל"ט). וביאר, דאכן גם הרמ"א איירי בהלכות קימה, שהיה קשה להרמ"א דהמחבר כתב בסתם יתגבר כארי לעמוד בבוקר לעבודת בוראו, דמי ראה איש ששוכב א"ע לישן כסוס שיתגבר כארי לעמוד וכו' הלא אם ילך לשכב כסוס יעמוד גם כן כסוס, אלא אם ישכב את עצמו כארי יתגבר כארי לעמוד, לכן כתב הרמ"א פירושו ובשכבו על מטתו ידע לפני מי הוא שוכב ואז יתגבר כארי לעמוד וכו', וזה 'אם זכרתך על יצועי' איז 'באשמורות אהגה כך'.

וכלל גדול הורה לנו בזה, 'ובשכבו על משכבו ידע לפני מי הוא שוכב, ומיד שיעור משנתו יקום בזריזות לעבודת בוראו יתברך ויתעלה', דכדי לקום כארי צריך להתגבר ולהקדים לשכב כארי, וכדי לשכב כארי צריך שידע לפני מי הוא שוכב, כי הבוקר מתחיל כבר מהלילה, אך אם ילך לישון כסוס, לא יוכל להשכים קום ולהתגבר כארי.

עד"ז בנוגע לענייננו, צריך בחור לדעת שכדי לקום בבוקר בזמן צריך כבר בלילה לחשב ולזמן עצמו לילך לישון מוקדם, כי אז אכן כארי יתנשא לקום בבוקר בעוז ותעצומות לעבודת הבורא יתברך.

ולחוסוף בזה, דהנה עינינו רואות בחוש שענין זה היא עבודה קשה אצל בחורים, ומינה מוכח שזהו אכן דבר חשוב מאוד, דאם היצר הרע מניח כובד משקלו על ענין זה, אות הוא כי בזה טמון סוד הצלחתו של הבחור. ההצלחה של הבחור היא בהשכמת הבוקר, ומי מדבר אם מקדים ומשכים בשעה כזו שיהא עדיין סיפק בידו ללמוד לפני התפילה, שהוא מתעלה בזה מאוד, והתפילה נראית כדבעי, וכך כל היום נראה כדבעי.

ולהעיר עוד, דגם זה אל יאמר הבחור, שהגם שיתאחר בלכתו לישון בלילה ישכים ויקום מוקדם, הנה גם זה לא טוב הוא, דהנה במג"א (סי' רל"ח) מביא, "א שאדם צריך לישון ח' שעות וסימן לדבר, ישנתי אז ינוח לי (איוב ג, י) [אז בגימ' ח']", וא"כ ההולך לישון מאוחר ומתאמץ ומכריח את עצמו לקום מוקדם שוב אין ראשו צלול כדבעי, ואך למותר לומר איך יראה אצלו הלימוד בזה היום כשראשו כבד עליו ואינו ער וצלול כדבעי.

ונסכם מה שדברנו עד עתה, שהצלחתו של בחור תלויה בעמידה ושמירה על סדרי הישיבה, ולהיות ממשכימי קום, והשכמת הבוקר הכוונה ע"י שיחשב מראש ויקדים לכתו ולנוח ולישון די צורך מנוחתו.

הכנעה לצוות הישיבה

דבר נוסף ונחוץ מאוד בשערי ההצלחה של בן הישיבה הוא ההכנעה לצוות הישיבה, והוא אחד מהדברים החשובים ביותר. ומתאמריה משמיה דהרה"ק רבי משה לייב מסאסוב זיע"א על מאמר הכתוב (בראשית מד, יז) האיש אשר נמצא הגביע בידו הוא יהיה לי עבד, וביאר ע"ד העבודה, דהנה הדרך כשרוצים למלאות הגביע אזי אי אפשר למלאותו אלא באופן שהגביע יעמוד מתחת להבקבוק, כי אם יהא מונח הגביע גבוה יותר מן הבקבוק [ואפילו יעמדו אצלו בשוה] אזי לא יוכל הגביע לקבל כלום מהבקבוק, ורק אם ינמיך ויכנע הגביע לבקבוק אזי יוכל לקבל מהבקבוק. וזהו 'האיש אשר נמצא הגביע בידו' - כלומר זה האיש שמידת 'הגביע', היא מדת ההכנעה 'נמצא בידו', שהוא נכנע ומנמיך עצמו כדי לקבל, 'הוא יהיה לי עבד' - הוא יכול להיות עבד ה', כי מי שאין מנעי עצמו ואינו מוכן לקבל האמת ממי שאומרו לא יוכל ליכנס לשערי העבודה, ומדת ההכנעה היא כלל גדול בעבודת ה'.

והנה כל אחד יודע שצוות הישיבה אינם נטפלים לבחור סתם כך בלא סיבה ומטרה, אלא מפני רצונם שהם חפצים שהבחור יצליח ויתעלה בתורה וביראה, ואם הם מעירים

לו ואומרים לו איזה דבר בודאי טובתו הם דורשים ולהדריכו להועיל, ומעתה אם תחסר לו לבחור ההכנעה והרצון לקבל, לא יקבל דבריהם ולא יעמוד על דרך הטובה והישרה, הרי לנו דהחסרון בהכנעה גורם ומביא לחסרון בשערי ההצלחה, והממעט ומשפיל עצמו מקבל ועושה ומצליח.

להתחבר רק לחברים טובים

עוד בו שלישיה, חבר טוב והוא ענין חשוב מאוד מאוד, [ובפרט לבני התשחורת ובימי הבחורות], דענין חבר טוב יש לו משמעות והשפעה גדולה ביותר על בחור בישיבה, ולדעתי עיקר ההצלחה בבנינו של הבחור ותבנית מעשיו הנהגתו ודעותיו הוא לפי סביבתו, וכפי מצב ומעלת חבריו כך יהא גם הוא עצמו כתבניתם. דכלל זה נקוט בידינו 'אדם נמשך אחר סביבתו', וידועים דברי הרמב"ם (פ"ז מהל' דעות ה"א) וז"ל, דרך ברייתו של אדם להיות נמשך בדעותיו ובמעשיו אחר ריעיו וחביריו וכו'.

ובמאור ושמש בפרשה העעל"ט (קדושים ד"ה וידבר) הביא לדברי הרמב"ם וכתב, ונראה בזה דהנה הרמב"ם כתב בהלכות דעות אם איש הישראלי דר באיזה מקום שיש בו דעות רעות ומנהיגים לא טובים צריך לברוח מן המקום ההוא וצריך לילך ממקום למקום וממדינה למדינה עד שיבא למקום תורה ודעות ישרות ומנהיגים טובים שם יקבע מקום מנוחתו, ואם אינו מוצא שום מקום אשר ייטיב לו, צריך להתבודד במדברות וביערות כדי שיברח מדעות רעות ומאנשי רשע. והאמת הוא שכן צריך האדם לברוח ליערות ולפרוש עצמו מן המון עם כדי שינצל מדעות רעות וממעשים רעים. אך זאת אינו מועיל אלא להנצל מן הדברים המעכבים עבודת השם יתברך, אבל להשיג הקדושה העליונה אינו זוכה עד שידבק עצמו אל אנשי השם עובדי ה' באמת ולהשתתף עמהם יחד בעבודה רבה הן בתפלה והן בלימוד התורה ועיקר המצות הכל יהיה בכנסיה יחד עם מבקשי ה' ואז יוכל להשיג הקדושה העליונה, עכ"ד.

בברכות השחר אנו אומרים "והרחקינו מאדם רע ומחבר רע וכו'", ותיכף מבקשים שוב "וייה רצון וכו' שתצילני היום ובכל יום וכו' ומחבר רע וכו'", (והוא מברכות טז, ב), והדבר יפלא, למה תיקנו לבקש להינצל מחבר רע פעם אחר פעם, ולמה מוסיף ומבקש שוב אותו דבר. ואמר הרה"ק מבצלזא זיע"א, כיון דענין ההרחקה מחבר רע הוא עיקר חשוב מאוד וצריך שמירה וסייעתא דשמיא מיוחדת להנצל מחבר רע, לכן אנו מבקשים ומתפללים על זאת שוב ושוב.

וזכרנו, שפעם אחת התקשרתי עם בני הב' שיחי' בטעלפון למרן אאמו"ר ז"ל זי"ע, ואמרתי לו שבס"ד מתעתד בני להכנס לישב"ג כאן בארה"ק, ואמר מרן אאמו"ר ז"ל

לבני בקול רם ובכוח גדול, שיראה להתרחק מחברים רעים, מחברים רעים התרחק כמו שמתרחקים מאש, וחזר וכפל הדברים בקול גדול מחברים רעים התרחק כמו שמתרחקים מאש. וכמדומני שדבורים אלו היו דברי ההנהגה האחרונים שאמר הרבי ז"ל לבני, ומתוקף הדברים נלמד חשיבות הדבר שצריך להזהר ולהשמר מאוד מחבר רע ולהתרחק מחברים רעים כמו מאש ולהתחבר אך ורק לחברים טובים.

המתקן בשערו וכדו' מסור בידי היצה"ר

עוד ראיתי לעורך בזה, דאי' במדרש (בראשית רבה כב, ו), אמר רב אמי בשעה שיצר הרע רואה את האדם ממשמש בעיניו מתקן בשערו אומר הדין דידי. והיינו, כשבחור מיפה את עצמו ומתהלך ברחוב 'געפוצט', אומר היצר הרע הבחור הזה משלי הוא, אין לי כבר עבודה אתו ושלי הוא. והנה הדברים עמוקים ומבהילים, אמנם הבחור המיפה עצמו אינו חש ואינו מבין עד היכן הדברים מגיעים אבל כשבחור מכניס עצמו לעניינים אלו אומר הבעל דבר איני צריך לעבוד עליו עוד מעתה והוא כבר מסור בידי ושלי הוא, 'הער איז שוין א פארטיגער'.

כ"ק זקני מרן הברכת משה זיע"א היה מזהיר ועמל מאוד על הדבר, ודיבר רבות מענין זה, ובכל עת מצוא מיאס ענין זה שבחור מכניס עצמו ל'געפוצט' קייט', ומאוד מיאס דבר זה, וזה פשוט כפשוטו דאם מכניס ומשקיע עצמו לדברים כאלו הוא כבר בידי של היצר הרע וכדברי רז"ל.

במעלת לימוד מוסר כל יום והשפעתו הגדולה

גם יש לחזק ולעורר על הלימוד בספרי מוסר, וענין זה הוא חשוב ונעלה עד מאוד. ואומרים בשם החתם סופר שאמר שביום שלא למד בו בספר מוסר הרגיש בחסרונו, ומה נענה אנן אבתריה, דער הייליגער חת"ס שהיה כל כולו תורה יומם ולילה והוא אמר והעיד על עצמו שאם יום אחד לא למד בספר מוסר הרגיש בזה, קל וחומר אנו כמה צריכים אנו להתחזק בלימוד המוסר בקביעות כל יום.

הכינו פה לחלק ספר מסילת ישרים לכל אחד, וברצוני שכל בחור יקבל על עצמו בלי נדר מתחילת הזמן ללמוד בכל יום דף אחד (כפי שחולק ונסדר) בספר ק' זה שהוא מחולק לקטעים קטעים, ויש לראות ללמוד בזה הספר לא רק בהעברה בעלמא אלא ללמוד ולעייין בו כמו שלומדים ומעיינים בשטיקל גמרא, ולא עוד אלא כמו שכתב הרמב"ן באגרתו, כאשר תקום מן הספר תחפש אם יש בו דבר אשר תוכל לקיימו, והיינו שאחר

הלימוד יסכם מה כתוב בקטע שלמד ויקבענו בלב, ולראות מה מוסר והוראה בעבודת ה' ישנו בהפיסקא שלמד, וממילא יקיש לעצמו מה אני יכול לקיים במה שלמדתי. ועל זה האופן של 'לשמור ולעשות ולקיים' יש ללמוד סדר מוסר. האמת כי אין צריך להרבות זמן בזה, די בעשר - חמש עשרה דקות בכל יום, וכשילמד על זה הדרך בודאי תהיה לזה השפעה גדולה על כל אחד.

עכ"פ, נסיים, בטוחני בודאי שכל אחד ואחד רוצה באמת להצליח בזמן הבעל"ט, כל אחד יודע שמתחילים הזמן בשבוע הבעל"ט, ובידאי יעשה כל אחד קצת הכנה, ליקח לעצמו זמן מועט בינו לבין עצמו, להתבונן ולחשוב כדברי המסילת ישרים 'מה חובתי בעולמי', 'למה אני רוצה להגיע בזמן הבעל"ט', ויעשה זאת מפנימיות לבו בהחלטה גמורה ואמיתי אשר באמת רוצה אני להגיע לתכלית ומטרת בריאתי שהיתה להגיע לתכלית האמיתי שזהו הדבקות בבוא עולם כאמור.

יעזור השי"ת שכל בחור יהא הולך ובא עם ההכנה האמיתית וברצון אמיתי להתעלות בעבודת ה', והרי אין דבר עומד בפני הרצון, ובהכנת אמת שתהא עם רצון אמיתי יוכל כל בחור להצליח באמת בעזרת השי"ת.

והנה אני מרגיש חובה לבטא ולהביע כאן, הנה ברוך ה' אשר זכינו וכראשי החבורות די בכל אתר ואתר משמשים אברכים חשובים שיחי' המסורים לכל אחד מבני חבורותיהם, ומסורים ממש בלב ונפש להדריכם בדרך הטובה והישרה ולסייע בידם, ואזנם קשובה לכל צורב אשר יחפוץ להשיח לבו ולעצה והדרכה, ואם יש לבחור איזה ענין המעיק עליו יש לו למי לפנות וממי לקבל עצה, יתברכו כולם ממעון הברכות.

ואגב דברינו, הנה שמעתי מראשי החבורה שהיו כמה בחורים ששאלו כאן היום שאלות טובות ובקשות לדרוש את ה' בתורה ועבודה וכפי שגם עלה מדבריהם שבכתב, והיו גם כמה ששאלו מה נקרא לעלובער

בחור, הנה האמת אומר לכם, גם אני אני יודע התשובה לזה, אך מודעת זאת לי היא הקבלה שמקובלני מה שהורו ומסרו לנו רבותינו הקדושים, מה שהיה מרגלא בפומיה דכ"ק זקני אדמו"ר זיע"א ומפיו שמענו תמיד שבחור אינו צריך לדעת ולהתעסק יותר מדבר אחד, והוא 'די הייליגע גמרא מיט יראת שמים'. זה נקרא לעלובער בחור, בחור צריך שיהיו שכל מעייניו ועסקיו אך ורק די הייליגע גמרא מיט יראת שמים, ויותר מזה אינו מעניניו ואינו צריך לדעת מכלום.

השי"ת יעזור שיהא לכל אחד א אמת'ע הצלחה, והשי"ת יעזור שגם לכולנו תהא הצלחה בעבודת בוראנו בכל ענינים האלו ואך טוב וחסד ירדפנו כל ימי חיינו ונזכה לעשות אך טוב.

(התודה והברכה להנה"ח ר' מרדכי גלבשטיין שליט"א על שהמציא לידינו שיחת קודש זו ותשוחח"ל)

ברכת משה

מכ"ק מרן אדמו"ר הקוה"ט זיע"א

פרשת תזריע

יש חשש גאון, ולכן אז צריך לשוב ממה שגרוע מן החטא, היא מדת הגאון הסרוחה, ולכן כתוב "וטהר אותו הכהן" מחטאיו, ולאחר מכן "וכבס בגדיו וטהר" ממה שגרוע יותר, דהיינו מן הגאון, הנקראת מלבוש כענין שנאמר ה' מלך גאות לבש (תהילים צג, א), ואחר כך יוכל להכניע עצמו בפני הכהן הוא הצדיק, וכמו שכתוב לקמן (יד, ב) "זאת תהיה תורת המצורע ביום טהרתו" שאחר הטהרו מחטא הגאון "והובא אל הכהן" יכול לבא ולהיות נכנע אל הכהן.

(תשי"ד)

בגמרא (נויר כג, א) על הפסוק (הושע יד, י) כי ישרים דרכי ה' צדיקים ילכו במ פושעים יכשלו במ, משל לשני בני אדם שצלו את פסחיהן אחד אכלו לשום מצוה ואחד אכלו לשום אכילה גסה, זה שאכלו לשום מצוה וצדיקים ילכו במ, וזה שאכלו לשום אכילה גסה ופשעים יכשלו במ, הרי שהגם ששניהם עשו אותו מעשה ממש, מכל מקום האחד נקרא פושע לפי שבא לידי גסות וגאון, שהם גדולים מן העוונות וכנ"ז.

ולפיכך כשישוב החוטא בתשובה, צריך תחילה לשוב מחטאיו, ואחר כך כשהוא כבר טהור, אז

וראה הכהן וגו' וטהר אותו הכהן וכבס בגדיו וטהר (יג, לה).

מה שנאמר שתי פעמים "וטהר" יש לפרש לפי מה שכתב החסיד בחובת הלבבות (שער עבודת האלקים, שלהי פרק ד) שאמר אחד מן החסידים לתלמידו אילו לא היו לכם עוונות, הייתי מפחד עליכם ממה שהוא גדול מן העוונות, אמרו לו מה הוא גדול מן העוונות, אמר, הגבהות והגאון, כמו שאמר הכתוב (משלי טו, ה) תועבת ה' כל גבה לב.

וכן מצינו בשנים שאכלו את פסחיהם, שאמרו

פרשת מצורע

זאת תהיה תורת המצורע ביום טהרתו והובא אל הכהן (יד, ג).

יתפרש לפי מה שאמרו צדיקים על מאמר חז"ל (חגיגה ב, א) כדרך שבא לראות כך בא ליראות, דהיינו שכפי שהאדם נראה כך רואה הוא את אחרים, שאם הוא בעל עבירות הוא גם מלא קושיות על צדיקים, ולכן "ביום טהרתו" ששב בתשובה ונטהר מחטאיו, אז דייקא "והובא אל הכהן" הוא הצדיק, כי אז יזכה לראות הצדיק כי טוב ולהדבק בו.

(תשכ"ז-תשל"ז)

אל הכהן דארץ מען קומען זאגן דעם צדיק. דהנה כאשר יש לו להאדם חולי או שום צער מאיזה דבר אשר לא טוב הוא רח"ל, הולך הוא אצל הצדיק שיקבש עליו רחמים, ולאחר שנושע כבר מצרתו וזכה לישועה יש בני אדם שאינם חוזרים לבשר להצדיק הבשורה טובה. וזהו "ביום טהרתו" והיינו כאשר נושע האדם ממצריו וזכה כבר לרפואה וישועה "והובא אל הכהן" הכהן הכוונה לצדיק שמתפלל בעדו, שצריך שיבוא לצדיק לבשר לו הבשורה טובה.

זאת תהיה תורת המצורע ביום טהרתו והובא אל הכהן (יד, ג).

פי' ביום טהרתו כאשר שב החוטא בתשובה וטיהר עצמו מעבירות, אז והובא אל הכהן הוא בחינת צדיק, כי מי שהוא בעל עבירה הוא מלא קושיות על הנהגת הצדיקים.

(תשכ"ח)

זאת תהיה תורת המצורע ביום טהרתו והובא אל הכהן (יד, ג).

הכהן מיינט מען דעם צדיק וואס ער איז מתפלל, ביום טהרתו אז מ' האט אַ גוטע בשורה, והובא

קול לעלוב: 02-374-30-10
בחול: 1718-506-9119

לימוד הלכה יומית כתקנת כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א
ג' סעיפים ליום בקיצור שולחן ערוך - ניתן לשמוע בקול לעלוב

עשר הדקות שאתה לא נוותר עליהן.

"איך בין א ירושלימער"

"בטבריה מתנוצץ אורו של משיח" | פרק מיוחד על ביתו נאווה קודש של רביה"ק אדמו"ר ה'ברכת משה' ז"ע בעיה"ק טבריה, מזיכרונות המשמש בקודש ונאמן בית רבוה"ק הרה"ח רבי שמחה מנחם קרקובסקי שליט"א {פרק שביעי בסדרה}

"טבריה נושאת חן מאוד בעיניי"

ביום בו הסתיימו השבועיים, טרם חזרתו של רבינו לבני ברק פנה אליי ואמר לי במילים אלו: "ס'געפעלט מיר זייער שטארק טבריה - טבריה נושאת חן מאוד בעיניי, אם תהיה לי דירה משלי בעיר, ארצה לבוא לכאן לעתים תכופות". בשמעי דברים אלו מפי רבינו התחלתי מיד להתעניין ולחפש אחר דירה לרכישה בעיה"ק טבריה. היה זה הרה"ח ר' אברהם לוריא ז"ל מחשובי ויקירי חסידי סלונים בטבריה, בנו של הרה"צ ר' אהרן לוריא זצ"ל בעל ה'עבודת פנים' שבשומעו על חיפושיו הציע לי לקנות בית פרטי, בקומת קרקע, שכל גודלו אינו אלא חדר וחצי עם מרפסת, היה זה בית ישן ועוזב במצב 'חורבה' בו התגורר שנים רבות קודם כ"ק אדמו"ר מסלונים בעל ה'נתיבות שלום' זצוק"ל, שבאותם ימים שימש כראש ישיבת סלונים, והוא היה שייך לו. אותה שנה, כשנסע רבינו לשבת 'בהעלותך' למירון כמנהגו בקודש, נכנס בדרכו לעיר טבריה כדי לראות את הדירה שהציעו. מראהו של הבית לא היה מלבב כלל בלשון המעטה, זכורני שבני ביתו של רבינו ממש נרתעו ממראהו העזוב. ואולם רבינו אמר מיד בנחרצות: "אי, דאס איז דאס, זו הדירה", והביע את הסכמתו לקנות את הדירה. יחד עם ידידי הרה"ח ר' יום טוב קראסניאנסקי שליט"א, ממקורביו ואנשי סודו של רבינו ומעתיקי השמועה בחצה"ק, עמלנו אז להשיג ולגייס את הסכום עבור קניית הדירה שעמד על מאתיים אלף לירות, ועוד סכום זהה עבור שיפוץ הדירה.

כעבור כמה שבועות נפגשנו שנינו עם כ"ק האדמו"ר מסלונים בעל ה'נתיבות שלום' שהגיע לביקור בבני ברק (להתוודע עם אברכים ולדרוש בפניהם) וחתמנו על חוזה מכירת הדירה בין ה'נתיבות שלום' בשליחותו של רבינו. יש לציין שאצל רבינו הייתה חשיבות גדולה לכך שהדירה הייתה של ה'נתיבות שלום' שרבינו העריכו מאוד, וזכורני כשהגיע לידי רבינו הספר 'תורת אבות' מתורת אדמו"ר סלונים שהוציא לאור בעל ה'נתיבות שלום' וכתב בו את הקדמתו הנודעת, עבר הרבי על ההקדמה ומאוד הפליא והפליג בשבחה בהתבטאו 'דאס איז הוילע חסידות - זאת היא חסידות טהורה', ולימים כשביקר אותו בעל ה'נתיבות שלום' בערוב ימיו, לאחר שקיבל את השיתוק, חזר בפניו רבינו וציטט לו קטעים שלמים בעל פה מהקדמתו ל'תורת אבות'.

השיפוץ: המקווה המיוחד לסמל ודוגמא

הדירה ב"ה נרכשה אך כעת נדרשנו לערוך בה שיפוצים מהמסד עד טפחות שכן היא לא הייתה ראויה למגורים במצבה הנוכחי,

המתירים יידעו על מה נערכת ההתרה, "מספיק שאתה תדע".

הדבר היחיד שניאות רבינו לעשות כדי להקל מעט על ייסוריו, היו מרחצאות המרפא אליהם נסע מפעם לפעם כדי להקל את מצב המחלה, כידוע נסע כמה פעמים לעין גדי, שם היה טובל ושוהה זמן מה לרפואת עורו.

יזכר לטוב גיסי הרה"ח ר' מנשה ליפשיץ שליט"א שלאחר ששמע מפי רבינו על אותן מרחצאות 'אל חמה' שליד טבריה המסוגלות לרפואה, החל מיד לחפש ולהתחקות אחריהם ולאחר את מיקומן.

בימינו המקום ידוע ומוכר כ'חמת גדר' אך באותם ימים, לפני קרוב ליובל שנה, המקום לא היה מפורסם כלל. לאחר מאמץ רב עלה בידי ר' מנשה לאתר את המקום, התברר כי הוא שוכן בתוך שטח צבאי סגור ומגודר, על הגבול הירדני - סורי, מקום שהגישה אליו מותרת אך ורק לכוחות צבא ואסורה לאזרחים.

התחלנו אפוא להפעיל מאמצים וקשרים בקרב בעלי השפעה, עד שהגענו לסגן שר הביטחון דאז, מר ציפורי ולאחר ששמע שמדובר ברבי מלעלוב נענה לבקשתנו והעניק לרבי אישור מיוחד, אותו קיבלנו דרך קצין העיר טבריה, המאפשר לרבינו להיכנס לרחוץ במעיינות אלו, ואכן בכל פעם שהגיע רבינו לשם היה מלווה אותו רכב צבאי בכניסתו וביציאתו.

לאחר שבישרנו לרבינו כי ב"ה השגנו את האישורים הנדרשים, הביע רבינו את רצונו לנסוע לטבריה ולשהות בה כשבועיים, כדי שיוכל לבקר ולטבול במעיינות אלו.

לפני 64 שנה: בימים אלו ממש

בימים אלו ממש, לפני ארבעים ושש שנה, מיד לאחר חג הפסח של שנת תשל"ז, יצא רבינו מבני ברק לעיה"ק טבריה כדי לשהות בה. המקום שנשכר כאכסנייה עבור רבינו היה בניין מוסדותיו של האדמו"ר מקאליב זצוק"ל, שם היה בית מדרש ודירת מגורים.

רבינו, באופן מיוחד במינו, אף הביע את רצונו שלנסיעה זו יתלוו אליו כל אברכי הכולל 'צמח דוד', הוא הכולל שהקים וייסד רבינו זמן קצר קודם לכן על שם זקנו אדמו"ר רבי דוד צבי שלמה ז"ע, היה זה אגב ה'מוסדות' היחידים שהקים רבינו כל ימי חייו ברצונו הטהור להעמיד ישיבה על קברו של זקינו הקדוש ז"ע.

במשך כשבועיים ימים שהה שם רבינו ז"ע, שתי שבתות ערך שם את שולחנותיו הטהורים והיו אלו 'שיינע טישן' - גדושים ורוויים ברגעי ומעמדי הוד החרותים עד היום על לב כל מי שנכח שם.

היה זה הצדיק הפלאי רבי שלומק'ה מפרמישלאן זיע"א שהתבטא במעלת עיה"ק טבריה: "אזא ריינעם הימעל ווי אין טבריה האב איך נישט געזעהן אין גאנץ ארץ ישראל" - שמים נקיים כמו שראיתי בטבריה לא ראיתי בכל ארץ ישראל.

כשמע על כך רביה"ק אדמו"ר רבי אלעזר מענדל זיע"א, נענה ואמר כי האמת כן הוא, אולם הרה"ק רבי שלומק'ה בעצמו אינו יודע את טעם הדבר, והטעם הוא כמו שכתב המקובל הקדוש רבי אברהם אזולאי זיע"א בעל ה'חסד לאברהם', שבטבריה כבר מתנוצץ אורו של משיח"...

דיבור קדוש זה פותח בפנינו את השער לקשר המופלא, הטמיר והנעלם, של רבינו אדמו"ר ה'ברכת משה' ז"ע לעיה"ק טבריה, עד שמרוב חביבותה ושגב יקרתה של עיר זו בעיני השתוקק לקנות לעצמו דירת קבע בעיר, למען יוכל לנסוע ולשהות בה לעיתים תכופות.

על השתלשלות העניינים, פותח ומספר נאמן ביתו של רבינו, הרה"ח רבי שמחה קרקובסקי שליט"א: באחד משולחנותיו הטהורים דיבר פעם רבינו ה'ברכת משה' שליד 'צמח' הסמוכה לטבריה ישנם מרחצאות מים רותחים בשם 'אל חמה' המסוגלים מאוד לרפואה.

כידוע סבל רבינו במשך שנים רבות ממחלת עור שגרמה לו סבל וייסורים נוראים, אך הוא בקדושתו לא אבה מעולם למרוח משחות וסמי מרפא על גופו הטהור, מלבד שתי מקומות יחידים בהם הסכים למרוח משחה, ביד שמאל על הקיבורת ועל הראש במקום הנחת תפילין, אלו המקומות היחידים שהסכים למרוח משחה כדי שקילופי העור לא יהוו 'חציצה' במקום התפילין.

בערוב ימיו, לאחר שקיבל הרבי את השיתוק ל"ע ושהה בדירה ב'סביון', באחד הימים פנה אליי ואמר לי: בילדותי, בבית מדרשו של זקני אדמו"ר הרדצ"ש ז"ע, שמעתי פעם את המתפללים מדברים על יהודי שנפטר לבית לעולמו ושמו הרה"ח ר' זיידל בלטינשטר ז"ל ושיבחו אותו שמעולם לא חיך וגירד בבשרו.

"אותה שעה נער צעיר הייתי" סיפר לי רבינו, "לא הבנתי מה המעלה הגדולה בהנהגה זו, אך מתוך התפעלותם של האנשים הבנתי שזוהי מעלה גדולה וקיבלתי על עצמי שאף אני אלך בדרך זו, ואכן עד היום ב"ה עמדתי בקבלה זו (למרות ייסוריו הנוראים והבקעים שנפערו בעורו עקב המחלה, מעולם לא חיך בבשרו).

"אך כעת, לאחר השיתוק, חוששני שמא ברגע של היסח הדעת אחכך בפצע, ועל כן ברצוני שתקרא לעוד שני אנשים לערוך לי התרת נדרים". והוסיף רבינו שאין צורך שכל שלושת

היה זה הרה"ח ר' יוסף שרגא הרשקופ ז"ל, מיקירי אנ"ש שבצעירותו היה מחסידי הרה"ק ר' אהרן מקוז'ניץ ז"ע, שהיה קבלן מומחה ולקח על עצמו את מלאכת השיפוץ מרישא ועד גמירא, במשך שבועות שלמים שהה בטבריה בגפו כדי לפקח על המלאכה.

ר' יוסף שרגא ז"ל התמסר למלאכתו בחרדת קודש, בידיעה שהוא בונה את ביתו של רבינו. טרם נסיעתו לטבריה סידרתי לו מקום לינה ראוי שם באחד המלונות בעיר, כדי שיוכל לנוח ולפוש ולסעוד נפשו, אך הוא ויתר על המנעמים והנוחות, ניזון מלחם ומים שקנה לעצמו ובלילות היה ישן בדירה עצמה, כשהוא מניח דלת עקורה על שקי המלט, לבל יגנבו אותם, וכך ישן עליהם במסירות עצומה.

השיפוץ נמשך כמה חודשים ובמהלכו אירע הסיפור הבא:

רבינו, כידוע לא נכנס לדירה בטרם בנו בה מקווה טהרה, וידועה התבטאותו "א אידישע לוקסוס איז א מקווה - הלוקסוס היהודי האמיתי הוא לבנות מקווה פרטי בבית". לפי התכנית אמורים היו להסב את חדר הרחצה שהיה בדירה למקווה. ואולם כאשר ניגשו לחציבת המקווה התברר ששטח החדר קטן מדי, ניתן אמנם לבנות בו מקווה אך לא בשיעור הגדול ביותר, ואולם רבינו השתוקק מאוד שהמקווה יהיה בשיעור המהודר ביותר.

החלו לעלות רעיונות שונים, היו שרצו להזמין אנשי מקצוע נוספים, ואולם ר' יוסף שרגא, הקבלן המשפץ, היסה את כולם בתקיפות קוז'ניציאית באמרו: "תנו לי, אני אסדר את זה", כשאינו מסביר כלל מה בכוונתו לעשות.

והוא אכן סידר את זה באופן יצירתי ומחוכם. מה עשה? הוא בנה את מדרגות המקווה חלולות, כשלבי סולם, כך שגם בשטח שמתחת המדרגות נכנסים מים, כך היה מקום לכמות מים לפי השיעור המהודר ביותר.

לאחר ששמע הרבי על הפיתרון היצירתי בו נקט ר' יוסף שרגא שנחשב אז לחידוש גדול בעולם המקוואות, הורה רבינו לקרוא לאנשי ארגון 'טהרת המשפחה' כדי ללמוד ולהעתיק את הרעיון למקומות אחרים בהם נאלצים לבנות מקווה בשטח קטן.

ואכן קראתי בשעתו להרה"ח ר' דוד הולצמן

ז"ל מומחה המקוואות מארגון טהרת המשפחה שהגיע ולא הסתיר את התפעלותו מהמקווה המהודר של רבינו והרעיון המחוכם שנעשה בבנייתו.

הנסיעה הראשונה: "איך בין א ירושליימער"

נסיעתו הראשונה של רבינו לביתו בטבריה, לאחר גמר השיפוץ, הייתה אחרי חג הסוכות שנת תשל"ח. נסיעה זו זכורה למקורבי רבינו שכן במהלך שהייתו שם החלה הרבנית הצדקנית מרת עטיל ע"ה לחוש שלא בטוב, ונזקקה לנסוע לבית הרפואה, למפרע יתברר שאז קיננה בה מחלתה הקשה ממנה נסתלקה כעבור כמה חודשים בכ"ב טבת תשל"ח.

באחד הימים יצא רבינו מחדרו ופונה ואמר לכמה אברכים שעמדו ליד החדר:

"איך בין א ירושליימער - איש ירושלים אנכי, כשגרתי בתל אביב ובבני ברק לא הסחתי דעתי מירושלים ו'במקום שמחשבתו של אדם שם הוא', ועל כן נחשב הדבר כאילו הייתי גר בירושלים, אבל כאן בטבריה שהיא עצמה 'עיר הקודש', כאן במחשבה בעלמא לא סגי, לא די לחשוב על ירושלים, אלא צריך לעשות פעולה ממשית בנידון.

והפטיר ואמר בלשו"ק: "אויב אזוי מוז מען זיך שוין באזעצן אין ירושלים - אם כך מוכרחים כבר לעלות ולהתיישב בירושלים עיה"ק" (ואכן באותם ימים ביקש רבינו להכשיר את ביתו ברח' צפניה כך שיוכל להשתקע ולהתגורר רוב ימי השנה בירושלים, (כאשר יסופר להלן).

למען תזכור: החיזוק הגדול מימי הכפירה

עוד זאת זכורני, באחת הנסיעות הראשונות לטבריה, נענה רבינו בשולחנו הטהור: "כשהגעתי לטבריה היתה לי 'א גרויסע קבלת פנים', הרגשתי הארה והתעוררות גדולה, את הקדושה של התנאים, האמוראים, המקובלים ותלמידי הבעל שם טוב ז"ע שחיו בטבריה.

"ואולם אחר כך, כשביקרתי פעם שנייה בעיר, נלקח הדבר ממני והייתי מאוד שבור מכך, זייער צובראכ'ן, אך לאחר מכן התיישבתי בדעתי והנה כתיב 'למען תזכור את יום צאתך מארץ מצרים כל ימי חיך', ויש לומר כי ביציאת מצרים השפיעו על כל ישראל אור גדול ומדרגות גבוהות, אך

לאחר מכן נטלו מהם את האור ונתנו להם את ימי ספירת העומר, כדי שיתכוננו לקבלת התורה וישיגו את האור הזה ביגיעה עצמית.

והעניין הוא כמאמר הכתוב 'טעמו וראו כי טוב ה', בתחילה נותנים לאדם משמים לטעום את טעם הקדושה ולאחר מכן, לאחר שכבר טעם וראה כי טוב, צריך האדם לעמול בכוחות עצמו כדי להשיג דרגה זו.

וזהו 'למען תזכור את יום צאתך מארץ מצרים כל ימי חיך', את החיזוק הזה הנלמד מיציאת מצרים צריך יהודי צריך לזכור כל ימי חייו, לבל ייפול ויישבר ליבו כשהוא זוכה להארה והתגלות ולאחר מכן היא ניטלת ממנו, אלא יזכור שמשמים דורשים ממנו לעמול ולהשיג אותה הארה ביגיעה עצמית".

"מדוע אינך שומר על הדירה שלי?"

מדי דברנו על דירתו של רבינו בטבריה, אי אפשר שלא להזכיר את המעשה הנורא שהתרחש כמה שנים לאחר פטירתו של רבינו ה'ברכת משה', כפי שסיפר לי בעל המעשה הרה"ח ר' אברהם לוריא ז"ל:

באחד הימים, בשעת בוקר מוקדמת מתקשר בנו של רבינו ה'ברכת משה', ה"ה כ"ק מרן אדמו"ר ז"ע, אל הרה"ח ר' אברהם: "היודע אתה מה נעשה עם הדירה של האבא ז"ע בטבריה?" שואל אותו הרבי בדאגה.

ר' אברהם בשמעו את השאלה כמעט שלא נפל ארצה מתעלף... כי באותו לילה ראה גם הוא בחלומו את רבינו ה'ברכת משה' ז"ע ששאל אותו אותה שאלה בדיוק: 'מה נעשה בדירתי בטבריה, מדוע אינך שומר על הדירה שלי?...'

מתברר שבאותו לילה הגיע רבינו ה'ברכת משה' ז"ע בחלום לשניהם, אל בנו כ"ק אדמו"ר ז"ע ולר' אברהם שהיה מעורב בקנייתו כאמור, ודרש משניהם לבדוק מה נעשה בדירתו. ר' אברהם ניגש מיד אל הדירה וגילה להוותו שאינשי דלא מעלי זיהו את הדירה הנטושה והשתכנו בה, וד"ל...

או אז כבר הבין מה רצה ממנו רבינו ה'ברכת משה' ז"ע בחלום, הוא החל לפעול מיד לפינוי הדירה מאותם אנשים ריקים ופוחזים שהתנחלו בה, וב"ה כיום פועל במקום כולל אברכים העוסקים בתורה מבוקר עד ערב.

(המשך היריעה על עיה"ק טבריה יבוא בעז"ה)

קיצור שו"ע

יום שב"ק תז"מ ב' דר"ח א' אייר ה'תשפ"ג

סימן נג דין רטב ומשקה של פרות וירקות ובו ו' סעיפים

סעיף א.

כל הפרות והירקות שסחטן והוציא מהן משקין, מברך על המשקין שהכל, וכן דבש הזב מן התמרים כי אין משקה נקרא פרי רק הניין ושמן זית. והניין שהוא חשוב מאד, קבעו לו ברכה מיוחדת בורא פרי הגפן. ושמן זית שהוא גם פן חשוב, אם נהנה ממנו פגעין שהוא צריך לברך עליו, מברכין עליו בורא פרי העץ (פדלקמן סימן נ"ד סעיף ח').

סעיף ב.

פרות שאין דרכן לכוילן אלא לאכלן תיין, אם בשלן מברך על הרטב שהכל. אכל פרות שדרפן ליבשן ולבשולן והן שכחיין לרב ונטעין להו אדעתא דהכי, אם בשלן כדי לאכל הפרות וגם לשתות את הרטב מברך על הרטב בורא פרי העץ, ואפלו אינו אוכל מן הפרות. וכן קטניות וירקות במקום שדרפן לכוילן לאכלן וגם לשתות הרטב, מברך על הרטב בורא פרי האדמה, ואפלו אינו אוכל מן המאכל (והחלוק שביין זה למה שכתוב בסעיף א', יש אומרים משום דהתם אין דרכן בכך לסחוט את הפרות או ירקות להוציא מימיהן והקא דרכן בכך. ויש

סעיף ג.

פרות ששראן או בשלן רק בשביל הרטב מברך עליו שהכל, ולכן מברכין על קפה ועל תה שהכל. וכן על השכר בין שהוא מתמרים בין שהוא משעורים.

חכמת הפרצוף או רוח הקודש?

פרנקפורט בה נטמן למנוחת עולמים, לאחר הסתלקותו ביום ב' של ראש השנה תרפ"ב). הוא צהל ושמח עם ידידו-אורחו וקבלו בחביבות עצומה. הציע לו כסא לשבת ושוחח עמו באהבה גלויה. כשנודע לו כי האורח עולה לארץ ישראל ובא רק לזמן קצר מאד, התכרכמו פניו והוא אמר לו בגעגועים, "ישראל יצחק יקרא, קשה עלי פרידתכם עד מאד. שמא תשנה דעתך ותואיל להישאר כאן ימים אחדים. נוכל אז לשבת יחד ולהיועד ולשמוח איש עם רעהו".

התעננו פניו של רבי ישראל יצחק. סערת רגשותיו השתקפה היטב בפניו. "אמנם כן, רוצה אני לשבת אתכם עוד ועוד. אך זמני קצוב, עוד מעט תצא הרכבת לדרכה ואם לא אזדרז - אפסיד אותה בוודאי".

בוש לבטא בשפתיו אחד משיקוליו שהיה כלכלי גרידא. כרטיס נוסף ברכבת עלה שמונה רובלים, ובחשבון הוצאותיו המצומצם לא נכלל סעיף זה... די לו שכבר הוסיף על מחיר הכרטיס דרך סטאלין כמה רובלים מכיסו הריקני.

אם חשב כי בזאת ניח לו האדמו"ר - טעה! הוא הוסיף והפציר בו לשנות את דעתו ולקנות כאן שבתה לכמה ימים. אך האורח שלא נמנה על עדת חסידיו אלא קשרי ידידות אישיים קשרו ביניהם, סירב.

ישבו ובילו בשיחת רעים אהובים, ומחוגי השעות לא עצרו ממרוצם אפילו לרגע אחד. הזמן אז והלך. פתאום קפץ רבי ישראל יצחק ממקומו וביקש להיפרד ממארחו. האדמו"ר לחץ את ידו בחום ונפרד ממנו באיחולים לבביים, תוך שהוא מאציל עליו ברכת פרידה, שיצליח ה' דרכו ויזכה להגיע בשלום אל הארץ הקדושה ולחיות בה חיי שלוה ומנוחה בשמחה ובטוב לבב.

נפרדו שניהם. רבי ישראל יצחק יצא מן הבית ופנה בזריזות אל תחנת הרכבת. לא הספיק להתרחק ושמע קול גדול קורא לו. סובב ראשו וראה את משמשו של האדמו"ר דולק אחריו. מיד עצר והמתין לשמוע מה בפיו...

כעבור רגע קט השיג אותו הגבאי ועצר לידו, מתנשם ומתנשף ממאמץ הריצה המהירה. "הרבי שלח אותי לקרוא לך שתשוב אליו בדחיפות".

זה עתה נפרדו, לאחר כל הברכות והאיחולים, מה נתחדש כה מהר שבשל כך צריך לשוב על עקבותיו כלעומת שבא. תמה מאד, אך נצר תמיהתו בלבו וסב על עקבותיו לשוב עם הגבאי.

האדמו"ר המתין לו בפתח חדרו בצפייה בולטת, ניכר היה שהוקל לו כשראה אותו. "רבי ישראל יצחק היקר" פנה אליו בחיך נלבב, "כה דאגתי שמא תרחיק לכת. בקשה גדולה לי אליך. חפץ אני לנצל את ההזדמנות ולשלוח אתך איגרת לקהל חסידי קרלין בארץ ישראל. הן נוסע אתה אליהם. הבה תעשה לי טובה ותעביר את המכתב". "בחפץ לב".

המכתב עוד לא היה כתוב... הרבי ביקשו להמתין קמעא עד שיכתוב אותו. הוא נכנס לחדרו ורבי ישראל יצחק המתין לו בחוץ עד שיסיים את כתיבתו.

ויעלה בגפו לארץ ישראל. "אם תתעכב יבואו עוד ניסיונות" טענה בטוהר לבה, "עלה אתה, וכשאלים ממחלתי אבוא בעקבותיך".

בתחילה לא התיישבו הדברים על לבו. הכיצד ינטוש את זוגתו מאחוריו וייסע לבדו, כאילו רווק הוא. סרב בנחרצות לשמוע לה. אבל זו העלתה טענה שריככה את התנגדותו. אדרבה, אמרה, אם יעלה לארץ ישראל, תעמוד לה זכות המצווה לקום ממיטת חוליה, וכך תוכל לצאת בעקבותיו ולחבור אליו במהרה.

קיבל את דבריה ושוב ערך את הכנותיו לצאת לנסיעה.

הגיע היום המיוחל. רבי ישראל יצחק עולה לארץ ישראל! צרר את מטלטליו, נפרד מכל בני משפחתו, אוהביו ומכיריו, קיבל את ברכת הדרך מרעייתו המסורה ויצא לעבר תחנת הרכבת.

היה עליו לקנות כרטיס נסיעה רגיל של הרכבת הנוסעת ישירות לעיר הנמל אודסה. אך הוא ביכר על פניו כרטיס מעבר מיוחד של הרכבת העוצרת בעיר סטאלין. שם התכונן לערוך חניה של מספר שעות שלאחריהן ימשיך לעבר אודסה. כרטיס זה היה יקר יותר מהכרטיס הישיר, אך הוא לא התחשב בקושי הכספי.

ידידות נאמנה ויוצאת דופן קיימת הייתה בינו לבין האדמו"ר מקרלין הלא הוא רבי ישראל, "הינוקא". אברך צעיר היה רבי ישראל יצחק, בן 33 שנים בעת שעלה לארץ ישראל, והיחסים המיוחדים שהיו לו עם האדמו"ר המפורסם בקדושתו, החלו מתרקמים בשנים עברו, כשהיה עוד צעיר יותר. מה שרבים אחרים אינם מספיקים בשנים רבות, הספיק רבי ישראל יצחק בגיל צעיר, והאדמו"ר הקדוש שתהה על קנקנו והכיר בפנימיותו המלאה וגדושה, הסביר לו פנים וקרבו באורח נדיר. יחסי ידידות והערצה הדדיים שררו ביניהם, ולא עלתה על דעתו לעשות צעד כה חשוב בלי להיפרד מידיד נפשו, הינוקא קדישא מקרלין, שמקום מושבו היה בעיר סטאלין.

צפירה ארוכה של הקטר בישרה על כניסתה הקרובה של הרכבת אל הרציף הקרוב בסטאלין. הנוסעים המנומנמים הקיצו באחת והתעניינו לדעת להיכן הגיעו. המפקח, "קונדוקטור" בלע"ז, חבוש בכובע מצחייה ולבוש במדים מפוארים, עבר מקרון לקרון והודיע לכולם: "מגיעים לסטאלין. הפסקה של שלוש שעות. בעוד שלוש שעות תצא הרכבת לדרכה, נוסע שמאחר מפסיד את הרכבת ואת הכרטיס".

רבי ישראל יצחק לא איבד רגע, מיהר לרדת מן הרכבת והלך חיש לבית האדמו"ר. זמן קצוב עומד לרשותו, ובזמן הקצר הזה עליו להיפרד מידיד נפשו בפעם האחרונה. למן הרגע שיעלה על האונייה ויפליג לעבר חופי יפו, קלושים הסיכויים כי יחזור להתראות עמו פנים אל פנים. גדולה הייתה שמחתו של ה"פרנקפורטר" (כפי שנתכנה לימים בפי חסידי קרלין, ע"ש העיר

אברך צעיר היה המקובל הצדיק רבי ישראל יצחק משי זהב, בעת שזכה להוקרתם של גדולי וצדיקי דורו. בעיר מגוריו פינסק ישב על התורה ועל העבודה ולא התעסק בשום דבר חולין. ביתו ריק, ועניות מרודה שלטה בו. אך הוא לא הביט על העוני והמחסור כלל. גדולי ישראל שניחנו בטביעת עין חדה הכירו מיד באדם זה הצנוע והעניו, כי למרות הופעתו החיצונית כאחד מפשוטי עם, צופן הוא בתוכו פנימיות של עובד ה' ולפיכך היו מקרבים אותו ומסבירים לו פנים. כל הצדיקים שבחצרו ביקר, היו מרעיפים עליו אותות כבוד ויקר ומושיבים אותו לידם בראש השולחן. העם העומדים סביב הבינו כי מתחת לאצטלה המהווה מסתתר בן עליה. על גובה מעלתו תעיד העובדה כי זכה לביקורו של בעל החפץ חיים זיע"א בביתו!

ככל שצמחה קומתו הרוחנית של רבי ישראל יצחק, החל מתעב את טומאת ארץ העמים שבתוכה ישב, ונפשו נכספה לעלות לארץ ישראל שאוירה המחכים זך וטהור. מיום ליום גברו געגועיו אל ארץ חמדה וערגתו כססה בנפשו עד לבלי תת לו מנוח ביום ובליל. הוא החל בהכנות לעלות לארץ ישראל, אולם פתאום צצו על דרכו עיכובים בלתי צפויים ומכשלות, פעם אחר פעם. כמה פעמים כבר היה כמעט הכל מוכן לנסיעה הגדולה, ותמיד ברגע האחרון צץ לו עיכוב מאי שם, ופורר את מאווייו עד דק. נסיעתו נדחתה שוב ושוב.

הבין רבי ישראל יצחק, כי מעשה בעל-דבר הוא הנשכב לאורך ולרוחב למנוע ממנו להגשים חלום עילאי, ומשום כך גברה תשוקתו עוד יותר. החליט להכריח את עצמו בכוח, באופן שאינו מותיר לעצמו ברירה אחרת. קבע תאריך יעד לנסיעה לעוד מספר חודשים, והחל בהכנות ממשיות לקראתה. חיטל כל עסקיו של חוצה לארץ, כדי שבבוא היום המיועד לא תישאר שום עילה להישאר בגלות.

אותה עת הייתה זוגתו מרת לאה בטרם לידה, וימים ספורים לפני המועד הנקוב נולד להם לגודל השמחה בן זכר.

שמחתם לא ארכה אלא שמונה שעות!

העולל הרך נולד חלוש מדי, כוחו לא עמד לו להתמודד עם חיים עצמאיים והוא נפח את נשמתו לאחר שמונה שעות בלבד. השמחה הפכה לעצב. לילודת שהייתה תשושה לאחר הלידה, נוסף עתה כאב לב נורא עם מות בנה הרך והיא התייפחה שעות רבות. חולשת גופה והצער הגדול שידעה סיבכו את מצבה לכדי חולי ממש. היה ברור מאליה כי באופן כזה, איננה יכולה לעלות לארץ ישראל. טלטולי הדרך קשים היו לבריאים, קל וחומר לחולים וחלושים.

כמעט שהרים ידיום בייאוש. אך את עוז רוחה של זוגתו לא הביא בחשבון... מרת לאה צדקנית מופלגת הייתה, עזר כנגד נאמנה מול בעלה הצדיק. היא הבינה כי מן השמים בוחנים אותם לראות עד כמה עמוקה ואמיתית כוונתם. הפצירה אפוא בבעלה שלא יביט אל מצבה

אם חשב שהעניין יסתיים במהירות, טעה. הרבי הסתגר בחדרו והרגעים חלפו להם. ישב כעל גחלים לוחשות והביט בכל רגע בשעון. אם יזדרז בכל כוחו עוד יספיק את הרכבת. אבל בחדרו של הרבי הייתה דממה מוחלטת, ואין זו דרך ארץ להפריע לרבי במלאכת הכתיבה.

בקוצר רוח ישב והמתין, אולם הרבי לא מיהר כלל... הזמן נמשך והתארך יתר על המידה ורבי ישראל יצחק חשב שעוד רגע וסבלנותו פוקעת. בדלית ברירה המתין. קם ממקומו והתהלך בחדר לאורך ולרוחב.

עוד כמה רגעים יקרים מפז חלפו. סוף כל סוף נפתחה הדלת והרבי יצא. מעטפה סגורה בידיו, ולאחר שהגיש לו אותה והודה לו מראש על שליחותו, שוב נפרדו השנים בידידות רבה.

רבי ישראל יצחק הביט בשעונו וידע: המערכה אבודה. כבר 20 דקות עברו מאז נסתיימה ההפסקה בת שלוש השעות. אם לא קרה מאורע יוצא דופן שעייב את הרכבת, הרי היא כבר בדרכה, שועטת לעבר עיר הנמל אודסה. בתוך הרכבת היו ארוזים צרורותיו הדלים.

נענע בראשו וחשב מה לעשות. הכרטיס שבידו איבד את תוקפו וערכו, אך גם הרכבת הבאה תביא אותו אל הנמל. נד שוב בראשו ויצא לעבר תחנת הרכבת.

המולה משונה קידמה את פניו כשהתקרב לעבר תחנת הרכבת. הרציף הרחב רחש והמה ככוורת דבורים. חבורות של אנשים התגודדו במקום ושוחחו בהתלהבות ולהט רב בקולות רמים. הכל העיד על מאורע בלתי רגיל שקרה זה עתה. אחוז סקרנות התקרב אל אחת החבורות ושאל מה אירע.

"לא שמעת את החדשות?" שאל האיש בפליאה. "זה עתה הגיעה לכאן הידיעה הנוראה על התנגשות רכבות מחרידה. הרכבת שיצאה מקודם לעבר אודסה התנגשה ברכבת אחרת. יש הרוגים ופצועים רבים. אומרים שכל הנוסעים משתי הרכבות, ללא יוצא מן הכלל נפגעו, מי קשה ומי קל. שלא לדבר על מניין ההרוגים הגדול."

ידיו החלו רועדות. לנגד עיניו טסה דמותו של הרבי הצדיק מקרלין המעכבו באמתלה של מכתב דחוף שעליו להעביר לארץ ישראל, כאילו פסו וגזו שירותי הדואר מן העולם. הציל את חייו נתכוון! את חפציו המעטים הפסיד? את חייו הרוויח!

נסער כולו שם פעמיו אל חצר הקודש ושעט כל עוד רוחו בו. ברם, עד שהגיע בחזרה עבר זמן מה ובינתיים הספיק להתיישב בדעתו ולהחליט כי אין זה נאה להתפרץ לעבר הרבי ולקרוא בקול גדול, "הנכם בעלי רוח הקודש".

הגיע לבית האדמו"ר, וזה רואה אותו חוזר, והרי לפני שעה קצרה כה קצרה רוחו לעזוב את המקום. והרבי אינו מתפלא כלל ועיקר, ונראה כאילו הכל גלוי וידוע לו. פונה אליו ושואל במנוחה וללא התפעלות "מה טעם חזרת?"

השתמט רבי ישראל יצחק והשיב, "ראיתי שבין כה וכה כבר הפסדתי את הרכבת, החלטתי לקבל את הצעתו של הרבי והשאר בצלו כמה ימים".

חיך רחב פשט על פניו של האדמו"ר. הוא טפח טפיחה קלה על כתפו של רבי ישראל יצחק,

כאומר, אני מכיר אותך טוב מכדי להאמין לסיפור 'התמים'. פניו הרצינו באחת, הוא פנה אליו ואמר "ר' ישראל יצחק, ספר נא לי מדוע באמת חזרת. ספר הכל ואל תעלים ממני דבר".

רבי ישראל יצחק נדחק בגבו אל הקיר, מבלי יכולת להתחמק. הוא סיפר לרבי בפרוטרוט כל מה ששמע אודות ההתנגשות המחרידה בה הייתה מעורבת הרכבת שאמור היה לנסוע בה, והאסון הכבד שאירע לכל נוסעיה. "נוכחתי לדעת כי הרבי הוא בעל רוח הקודש" סיים בהתרגשות, "הרבי ראה בעיניו הצופיות את העתיד לקרות ועשה כל טצדקי להצילני".

"הבלים!" פטר הרבי את דבריו בתנועת ביטול, "אל יקרא לזה מופת, ואל יתלה זאת ברוח הקודש. לא מיניה ולא מקצתיה! זאת אגלה לך כי בקיא אני בחכמת הפרצוף - חכמה עתיקה המיוסדת על פי תורת הנסתר. ראיתי על פניך כי עומד אתה להיקלע לצרה אשר איננה שייכת אליך כלל ועיקר, לפיכך עשיתי מה שעשיתי כדי להצילך מסכנה גדולה זו".

רבי ישראל יצחק עודנו עומד משתומם, והרבי ממשיך להפתיעו "וגם אתה, כאשר תגיע לארץ ישראל, תרכוש ידע ובקיאות בחכמת היד והפרצוף".

"ועתה" לא הניח לו האדמו"ר לפצות פה, וקולו לבש נימה של בהילות, "אל תתעכב אצלי אף לא יום אחד! סע מיד ברכבת הראשונה הנוסעת לאודסה. אל תפנה על ימין או על שמאל. עשה הכל לצאת לארץ ישראל במהירות הגדולה ביותר".

כאן נותר האורח נדהם לגמרי. לאחר שהסכים להיעתר לבקשת הרבי לשהות בביתו כמה ימים, פתאום הרבי ממש מגרש אותו. מדוע שינה את טעמו? אך לא עת דברים היא. נפרד בפעם השלישית מן הרבי ונסע ברכבת הבאה לאודסה. הגיע לאונייה זמן קצר לפני הפלגתה ועלה בין אחרוני הנוסעים.

זמן קצר אחרי שהפליגה הספינה והרחיקה ללב ים, רעש וגעש העולם בקול תרועת מלחמה שהתלקחה אז. מלחמת העולם הראשונה פרצה במלוא עוזה. אנדרלמוסיה ירדה לעולם, הדרכים מלאו בגייסות ואנשי חיל, תנועת הרכבות פסקה וכל נתיבי הים והיבשה נסגרו. אילו המתין עוד יום אחד, היה נאלץ להמתין עוד שנים ארוכות עד שיוכל לעלות לארץ ישראל. כעת הבין מדוע האיץ בו האדמו"ר להזדרז ולא להמתין רגע אחד נוסף.

כשהגיע לארץ ישראל, התיישב תחילה בעיר רחובות, שם עסק במלאכת הבניין, כפועל פשוט. באחד הימים, כשצעד לבית הכנסת לתפילת שחרית, ראה מחזה שמשך את תשומת לבו.

היה זה יהודי עני ולבוש קרעים שהכל הכירוהו בשם מנשה. עמד מוקף בבני נוער חילונים. אמר להם דברי כיבושין ומוסר והוכיח אותם על התנהגותם הנלוזה, והם ממלאים פיהם שחוק ולועגים לכל מילה שלו בצחוק פרוע מתגלגל. ר' ישראל יצחק ניסה להתערב אך הכל היו עסוקים מדי. כשסיים להתפלל שב לביתו באותה דרך, וכבר מרחוק שמע את רעמי הצחוק של הצעירים, שלא סיימו להתקלס באביון וללעוג לדברי תוכחתו. הוא מנסה להחזירם למוטב ומדבר אליהם דברי תורה וחיזוק באמונה, והללו

נהנים מן החוויה המשעשעת שהזדמנה לבדר את רוחם. המפליא היה כי מנשה לא התפעל כלל מצחוקם ומדי פעם כששתקו, החל שוב לומר דברי מוסר. כמאזין מן הצד, ראה ר' ישראל יצחק, כי על כך נאמר, "כשם שמצווה לומר דבר הנשמע, כך מצווה שלא לומר דבר שאינו נשמע". ניגש אל מנשה והניח ידו על שכמו בחביבות, "מנשה, מספיק ודי! אנא ממך בוא עמי לביתי לאכול ארוחת בוקר".

האיש נעתר לו ברצון והתלווה אליו לביתו. סעד את לבו ואורו עיניו. ראה שאלמלי הוא, היה האיש ממשיך לצום. מיד הזמינו לבוא אליו גם בימים הבאים לסעוד על שולחנו ושוב נעתר הקבצן ברצון. ר' ישראל יצחק ראה בחוש שהעני הזה מסתיר בתוכו סוד גדול. אדם פשוט לא היה.

לאחר כמה ימים, כשסיים מנשה לברך ברכת המזון, פנה אל ר' ישראל יצחק וגילה לו את סודו. הוא היה אחד הצדיקים הנסתרים שבדור, ומכיוון שראה בשורש נשמתו (של ר' ישראל יצחק) כי קדוש וטהור הוא, וראוי להשפיע עליו מתורת הח"ן, על כן ברצונו לגמול לו בעד חסדו שהיטיב עמו וללמדו את חכמת היד והפרצוף!... דברי הרבי מסטאלין "כשתגיע לארץ הקודש תקנה ידע ובקיאות בחכמה נפלאה זו של חכמת היד והפרצוף" עמדו מול עיניו בשעה זו.

למעלה משנה לימד אותו ר' מנשה חכמות נפלאות אלו שמקורן בספרי קבלה עמוקים, ובמשך עשרות שנים אחרי כן, עד לפטירתו בגיל 93 (בשנת תשל"ד) השתמש המקובל רבי ישראל יצחק משי זהב בחכמתו, לעזור ולסייע למאות ואלפי יהודים שפנו אליו בבקשת עצה ותושייה לבעיותיהם השונות. הפונים אליו מצאו עצמם עומדים מול צדיק שכל כולו אהבה ומסירות הנפש למען הזולת, תשובותיו הקולעות הצטיינו בבהירות ובפיקחות ורבים נפקדו על ידו בדבר ישועה ורחמים. חיבה יתירה נתחבב גם פה אצל גדולי הדור שאהבוהו ורוממוהו ללא גבול. הוא התגורר בשכונת "מקור חיים" בירושלים. וקראו לו "המקובל ממקור חיים". אין צריך לומר כי זוגתו ע"ה עלתה גם היא לארץ בתום המלחמה וחלקה עמו את חייה עד זקנה ושיבה.

רגיל היה לומר בחיך כי לאחר ששלט היטב בחכמת היד והפרצוף, נוכח לדעת כי אותו הסבר שאמר לו הרבי מסטאלין כי ראה בפניו על ידי חכמת הפרצוף שעומד הוא בפני צרה, לא היה אלא התחמקות גרידא. נתברר לו בוודאות כי אי אפשר בכלל לדעת דברים כאלו על פי חכמת הפרצוף ותווי הפנים. "שלושה מופתים ראיתי אז" אמר בחיך, "הראשון: עת כנוס, שעצר אותי אצלו בעת שנשקפה לי סכנה ברכבת. השני: עת פזר. שהאיץ בי לנסוע בכל המהירות האפשרית לנמל אודסה. והשלישי: איך השכיל להצטנע ולהעלים את דבר היותו בעל רוח הקודש והמופת שעשה בהסבר מחוכם, והעיקר שלא לעורר עליו התפעלות אצל הבריות. וגדול המופת השלישי מכולם!..."

(שמעתי מפי נינו, ידידי הרה"ח הרב שמואל הניג שליט"א, ששמע את המעשה כולו מפי בנו של בעל המעשה, המקובל הירושלמי הרה"צ רבי חיים דוד משי זהב זצ"ל)

הרב אהרן גלבשטיין

פרשת תזריע מצורע

הקדמונים מי שהיה לו נגע בא אל הכהן, ומדוע באים נגעים אמרו חז"ל בשביל לשון הרע, ולפלא הדבר, הלא המדבר לשון הרע אומר תמיד אמת, ואילו הכהן שרודף שלום, התירו לו חז"ל לומר שקר כדי לשעות שלום כמו שנאמר על אהרן הכהן שהיה אוהב שלום ורודף שלום. ומכל מקום ציוותה התורה על זה שבא עליו הנגע דהיינו על הדובר אמת, שיבוא אל הכהן שאומר שקר, ואם הכהן "השקרן" אומר לו "טמא הוא", הוא באמת טמא.

שפתי צדיקים

וְהַעֲמִיד הַכֹּהֵן הַמְּטַהֵר אֶת הָאִישׁ הַמְּטַהֵר וְאֹתָם לְפָנֵי ה' פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד (יד, יא)

ומענין זה שמעתי בשם אביו של הרב הקדוש משידלאווצי וי"ע הנזכר, הוא הרב הקדוש המפורסם מו"ה ירחמיאל זי"ע מפרשיסחא שכיבד את הגה"ק ממאגליניצא זי"ע שבא אליו לפרשיסחא על שבת קודש פרשת תזריע וכיבדו לומר תורה, והה"ק ממאגליניצא לא רצה לסרב ואמר מענינא הפרשה על הכתוב [ויקרא י"ד י"א] **והעמיד הכהן המטהר את האיש המטהר ואותם לפני ה' פתח אהל מועד**, ופי' **והעמיד הכהן המטהר** נקרא הכהן הצדיק כמבואר בזה הרב הקדוש המטהר נפשות ישראל [היינו כונתו היה על הה"ק הר"י מפרשיסחא שבא אליו שהוא בחינת הכהן המטהר נפשות ישראל] **את האיש המטהר** נקרא האיש הצדיק המטהר נפשות ישראל אך אינו צדיק גדול כל כך לקרוא בבחינת כהן המטהר רק על כל פנים "איש המטהר" כנזכר ולהיותו גם הוא מטהר נפשות בני ישראל, **ואותם** היינו אותם האנשים הבאים ומסתפחים עם האיש המטהר כנזכר, [כי הרבה אנשים באו אז עם הה"ק ממאגליניצא אתו עמו לפרשיסחא] **והעמיד אותם לפני ה' פתח אהל מועד** היינו שהצדיק הגדול בחינת כהן המטהר לקח את איש המטהר כנזכר ואנשיו, והעמיד אותם לפני ה' במדרגה גבוהה להעלותם ולזכותם, ובה גם כן יצא ידי חובת אמירת דברי תורה כאשר נצטוו, והגיד בחכמתו מענינו, עכ"ל הה"ק ממאגליניצא הנ"ל.

הרה"ק בעל מנחת אלעזר ממונקאטש זי"ע, דברי תורה (מהדורא תניינא אות כד)

וְהִזְרִיתָם אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מִטְּמֵאתָם וְגו' (טו, לא)
דהנה מכל מצוה ומצוה נעשה עטרה וכתר לראשו, וידוע שעל ידי תשובה מאהבה זדונות נעשים כזכיות (יזמא פו:). וזהו שאמר הכתוב **והזרתם** לשון נזר ועטרה, **את בני ישראל מטומאתם**, היינו העוונות אשר נטמאו חס ושלום, שמהטומאה חס ושלום נעשה נזר ועטרה על ידי התשובה הנכבדה מאהבה.

הרה"ק רבי אלעזר מלאנצוהוט זי"ע (בן הבני יששכר), יודעי בינה

תלמידו של החוזה מלובלין היה עני מדוכא והיו לו שלוש בנות שכבר הגיעו לפרקן ולא היה לו שום מוצא לכסף הנדוניה ולצרכי נשואין ומלבושים. בכל פעם שהיה נוסע לרבו ללובלין היתה אשתו מדברת על לבו ששיחא את דאגתם לפני רבו הקדוש. אבל בכל פעם שהיה בא לפני החוזה היה שוכח את עצת אשתו ולא היה לגמרי מזכיר את מצבו הקשה. פעם אחת נמלכה אשתו הרבנית ונסעה גם היא לובלינה אחרי בעלה, מבלי להגיד לו. כשנפגשו שניהם בבית מדרשו של החוזה מלובלין הוכרח כבר ר' אברהם מרדכי לשפוך את מרי שיחו לפני רבו.

אמר לו החוזה: "למה לא אמרתי לי דבר עד הנה?" השיב לו ר' אברהם מרדכי: "חשבת שהרבי ברוח קודשו יודע מעצמו את אשר אתי", "לא כן" - השיבו החוזה - "הנה בנגעי הנפש כתוב בתורה: **"אדם כי יהיה בעור בשרו... נגע צרעת והובא אל הכהן, וראה הכהן את הנגע..."** (ויקרא יג, ב-ג) כלומר, הכהן בעצמו יראה את הנגע מיד מבלי שיגידו לו. אבל בנגעי בתים כתוב: **"ובא אשר לו הבית והגיד לכהן לאמור: כנגע נראה לי בבית"** (ויקרא יד לה). מכאן שבנגעי בתים, כלומר בצרכי הבית צריכים להגיד..."

אמרי קודש - קאמארא

וְרָאָה הַכֹּהֵן אֶת הַנֶּגַע בְּעוֹר הַבָּשָׂר וְשָׁעַר בִּנְגַע הַפֶּה לִבָּן וּמְרָאָה הַנֶּגַע עִמּוֹק מְעוֹר בְּשָׂרוֹ (יג, א)

סיפר לי הרה"ח ר' משה הערש ראזענבערג, ששמע ממור"ה הרה"ק ר' מנחם מענדל מווישאוו זצ"ל **שהרה"ק מדזיקוב** זצ"ל אמר (דער דזיקובער רב האט געזאגט, ולא אמר למי מכוין, להאמרי נועם או להעטרת ישועה): כל האיסורים בטלים בששים, כל התאוות פוסקין ונתבטלין כשמגיע האיש לשנת ששים, לימי הזקנה, חוץ ממין במינו, האפיקורס עם האפיקורסות שלו, אפילו באלף, אפילו כשמגיע לשנת האלף לא בטל, לא בטל האפיקורסות.

ועל פי זה המשיך מור"ה הרה"ק מווישאוו זצ"ל לפרש הפסוק בפרשת תזריע **וראה הכהן את הנגע בעור הבשר**, הכהן יראה את הנגע של האיש, **ושער בנגע הפך לבן**, וגם יראה שהאיש הזה כבר זקן, **ומראה הנגע עמוק מעור בשרו**, אזי יודע שהטומאה שלו הוא עמוק מעור בשרו, שאינו רק תאוות אלא עמוק מעור בשרו, ענין עמוק יותר מתאוות, הוא מינות רח"ל.

שיח זקנים (חלק ד')

וְהִנָּבֵא אֶל הַכֹּהֵן (יג, ט. יד, ב)

וְרָאָה הַכֹּהֵן (יג, ג. יד, ג)

שמעתי בשם הרה"ק רבי זאב מסטריקוב זי"ע בעת שנסע פעם אל האדמו"ר מאלכסנדר זי"ע, היה חסיד אחד שאמר לו שהוא "שקרן", וכשהחל לנהוג עצמו ברבנות בא אליו החסיד הנ"ל, אמר לו הרה"ק זצ"ל בדרך הלצה, בימים

אִשָּׁה כִּי תִזְרִיעַ וְיָלְדָה זָכָר (יב, ב)

או יאמר, על דרך הידוע אשר מצות צדקה אפילו שלא לשמה מקבל שכר, וכאמרם ז"ל [פסחים ח.]. הנותן סלע לצדקה בשביל שיחיה בני הרי זה צדיק גמור. וכמו שאמר הכתוב [מלאכי ג, י] ובחוננוי נא בזאת אם לא אפתח לכם כו'. וזריעה נקראת בשם צדקה, כמו שאמר הכתוב [הושע י, יב] זרעו לכם לצדקה. וזהו **"אשה כי תזריע"**, היינו, הגם כי צדקה שלכם תהיה בבחינת אשה, לקבל טובה מזה, עם כל זה **"וילדה זכר"**, תקבלו על ידי זה ברכה, כי זכ"ר גימטריא ברכ"ה.

אמרי נועם

וְאִם לֹא תִמְצָא יָדָה דֵּי שָׁהּ וְגו' אֶחָד לְעֵלָה וְאֶחָד לְחִטָּאת (יב, ב)

פירש רש"י ז"ל לא הקדימה הכתוב אלא למקראה, אבל להקרבה חטאת קודמת לעולה, כך שנינו בזבחים (פס) בפרק כל התדיר, והקשו המפרשים למה באמת הקדימה הכתוב למקראה כיון דלהקרבה חטאת קודמת. מאי טעמא לא הקדימה נמי למקראה.

ותירץ כ"ק **מון אדמו"ר מהרי"ד [מבעלזא]** ז"ל, ורש"י ז"ל מביאו לעיל (ה, ה) דהנה חטאת קודמת לעולה ריצה הפרקליט, היינו החטאת, נכנס דורון אחריו היינו העולה שהיא הדורון, וא"כ זה דווקא בזמן שביהמ"ק היה קיים, אמנם בימי גליותינו שנתקיים בנו ונשלמה פרים שפתינו ליכא האי טעמא.

וי"ל כך דהנה ידוע דכל זמן שהאדם הוא בעל חטא ח"ו אז נאמר עליו ולרשע אמר אלקים מה לך לספר חקי, ואיך אפשר לעשות איזה מצוה, כיון שהוא מלוכלך בטינופת ע"י החטאים ר"ל. אמנם זה דווקא במצוות השי"ת, משא"כ בלימוד התורה הקדושה נאמר 'אותי עזבו ואת תורתי שמרו', ואמרו רז"ל (פתיחתא דאיכה רבתי ב) הלוואי אותי עזבו ואת תורתי שמרו, כיון שהמאור שבה מחזירים למוטב.

וא"כ לפי זה יוכל האדם ללמוד תורה אע"פ שעדיין לא תיקן מעשיו, ולפי זה שפיר יובן מ"ש רש"י ז"ל לא הקדימה הכתוב אלא למקראה, היינו בימי גליותינו דאמרינן (מנחות קז) שכל העוסק בתורת עולה כאילו הקריב עולה, אבל להקרבה חטאת קודמת לעולה היינו בזמן המקדש ששייך הקרבה אז באמת חטאת קודמת.

לקט אמרי קודש - בעלזא

אָדָם כִּי יִהְיֶה בְּעוֹר בְּשָׂרוֹ וְגו' לִנְגַע צָרְעַת וְהִנָּבֵא אֶל אֹהֶרֶן הַכֹּהֵן וְגו' וְרָאָה הַכֹּהֵן אֶת הַנֶּגַע (יג, ב-ג)
וְבָא אֲשֶׁר לוֹ הַבַּיִת וְהִגִּיד לַכֹּהֵן לְאֹמֵר כְּנַגַּע נִרְאָה לִי בַּבַּיִת (יד, לה)

הרב ר' אברהם מרדכי מפינטשוב שהיה גם

הרה"ק רבי מנחם מנדל מוויטעפסק זי"ע

א' אייר תקמ"ה

"כשר' מענדלי עבר בבית, הרגיש מה שחשבו בבית זה, וכל שעתידים לחשוב בו עד עולם"

כשנשאל פעם הרה"ק בעל ה"תניא" זי"ע שהסתופף בצל רבינו [הרה"ק רבי מנחם מנדל מוויטעפסק זי"ע] - לאחר פטירת רבו המגיד הגדול ממעזריטש - על ידי רעו ועמיתו הרה"ק בעל "מאור עינים" מטשרנוביל זי"ע "במה היה כוחו של ר' מענדלי האראדאקער [כך נקרא על שם מקום מגוריו האראדאק] גדול, ענה לו ה'תניא': רבי מענדלי ידע מחשבותיו של כל אדם. המשך הלה לשאול: ומה בכך, היתה תשובתו: גם ידע מחשבות אדם במשך כל ימי חייו. המשך אותו צדיק בשאלתו: ומה בכך, ענה שוב ה'תניא': כשר' מענדלי עבר בבית, הרגיש כל מה שחשבו בבית זה מעודו, וכל מה שעתידים לחשוב בו עד עולם, ונתפעל הרה"ק רבי מנחם נחום מטשרנוביל זי"ע עד מאוד."

אור יקות (חלק א') בשם ספר מגדול עוז (בשם הגה"ח רבי ברוך מודכי אטינגר זצ"ל רבה של בוברויסק מתלמידיו הקרובים של ה'תניא')

מידתו היתה השפל באמת, והתנהג במלכות ושררה

הרה"ק הרמ"מ מוויטעפסק ז"ל שמדתו היה השפל באמת, התנהג בבחינת מלכות ושררה. שהענין היה על דרך מי שיש לו אבן טובה ומרגלית אינו מניחה במקום המשומר, שדרך הגנבים לחטט שמה, אלא דוקא במקום הפקר, סמרטוטים וגללים, שאינו מושך תשומת לב, שם המקום הכי טוב. ועל כן אצלו היה ענין השפלות כ"כ אבן טובה שלא מצא מקום יותר טוב להחביאה רק בגאות שהיא המדה הכי גרועה. וע"י מדה זו זכה לשבת קודש כמו שהעיד עליו הרה"ק מקאברין זי"ע שהצדיק הקדוש הזה כל שבת היה אצלו בחשיבות כזאת כאלו מימנו לא היה עוד שבת, ועוד פעם לא יהיה שוב שבת, רק פעם בחיים, כי הא בהא תליא, מי שזכה למדת השפלות זוכה להרגיש קדושת השבת, הוא בעיניו לאין ואפס, אין לו כל תענוגים מענינים גשמיים, זוכה להרגיש תענוג השבת. וזהו כמו דאיתא (תקוני זוהר בהקדמה) הפך בש"ת ותשכח שב"ת. ומדה זו של שפלות הוא יסוד לעבודת ה', וכל כמה שמעמיק יותר הנחת היסוד, אפשר להעמיד בנין יותר גדול וחזק בכל העינים.

בית אברהם (פרשת שלח)

אם היתה הגאולה היה מרגיש ורואה באויר העולם

שמעתי ממרן הצדיק מרוזין זצ"ל שסיפר לאאמו"ר [הרה"ק רבי חיים מאיר יחיאל ממאלניצא] זצ"ל, שבימי הרב הקדוש הצדיק ר' מענדלי מוויטעפסק ז"ל כשהיה בירושלים אירע אשר איש פתי וחסר דעה עלה להר הזיתים ותקע בשופר ואין איש רואהו, והיה ההשערה להמון ישראל, כי זהו תקיעת שופר המבשר הגאולה, וכאשר הגיע הדבר לאזני ה"צ הנ"ל (מוויטעפסק) פתח החלון והביט לאויר העולם, ומיד אמר שאין שום התחדשות,

ותירצו שהיה יכול לומר "כלם", והרי מדה טובה מרובה עד כמה יש לפעול במלה אחת ראוי'ה...

ימות עולם (אמשינוב)

מסעו לארץ הקודש

כשהיה [הרה"ק רבי מענדל מוויטעפסק זי"ע] בדרכו לארץ הקודש, ביקש לנסוע בספינה מסויימת שהיתה ישנה מאוד, וחקרו לדעת מה מצא בספינה זו שהיתה רעועה כל כך, ונודע שבספינה זו נסע גם הרה"ק רבי אלעזר רוקח אב"ד אמסטרדאם בעל מעשה רוקח, בדרך עלותו לארץ ישראל.

באמצע הדרך בלב ים היתה שעת סכנה, והספינה חשבה להיטבע חלילה. נענה רבי מענדלי ואמר בזה הלשון: 'רבונו של עולם געדענק מיר די יסורים וואס איך האב געהאט פון דעם כבוד וואס מען האט מיר געגעבן אין חוץ לארץ, און וואס רבי פנחס קאריצער זי"ע האט פאר מיר אפגעקערט די טרעפ וואס פאר א יסורים איך האב יעמאלט געהאט' [רבונו של עולם זכור לי את היסורים שהיו לי בעת שחלקו לי הכבוד בהיותי בחו"ל, והיסורים שהיו לי בעת שראיתי את הרה"ק מקאריץ מטאטא את המדריות לכבודי].

מזקנים אתבונן

התורה מעיד עליו שהוא עניו מכל האדם

פעם אחת ישב הגה"ק [רבי מנחם מנדל מוויטעפסק זי"ע] במוצש"ק בביתו ואמר למה אנכי הרבי ואיצקע קאדנאבער החסיד, הלא היה צריך להיות בהיפך איצקע יהיה הרבי ואני יהיה החסיד, והתלהב ואמר כך כמה פעמים, ובתוך כך הגיע איצקע הנ"ל אל הגה"ק, והמשמש גרונימים משתאה לדעת מה היה כאן, וחשב שיאמר לאיצקע הלא אני צריך ליסע אליך ולמה באת אלי, והנה כבואו אל הקודש פנימה אמר לו תיכף איצקע קח גחלת והדליק לי את מקטרתי, ואיצקע רץ בזריזות ובפחד לקיים מצות רבו, והמשמש בראותו את זה תמה על המראה הזה, והגה"ק הרגיש את מחשבתו, ואמר לו פתי הנה גבי משה רבינו כתיב והאיש משה עניו מאד, וכי תחשוב שמשה רבינו אמר לכל אחד ואחד אתה גדול ממני וכדומה, אלא משה רבינו היה מנהיג בני ישראל גדול הדור על כסא הרבנות יושב וכל העם עומדים, והתורה מעידה עליו שהוא עניו מכל האדם (מהרה"ח ר' יואל אשכנזי ז"ל).

אוצר ישראל

"על ציון קדשו אפשר לשפוך את הלב כמו אצל צדיק חי"

מרן הבית אברהם [מסלונים] זי"ע היה אומר שאצל הציון של רבי מענדלי זי"ע אפשר לשפוך ולהשיח את הלב כמו אצל צדיק חי.

מזקנים אתבונן

כי ודאי שאם היה סימנא הגאולה היה מרגיש ורואה באויר העולם.

דברי אלימלך (גראדזיסק)

מעלתו של הבורח מן הכבוד

אוהב את התוכחות, ומתרחק מן הכבוד וכו' (אבות פרק ו' משנה ו'), ואיתא במדרש (תנחומא ויקרא, ג) הרודף אחר הכבוד, הכבוד בורח ממנו, וכל הבורח מן הכבוד הכבוד רודף אחריו. והקשה הרה"ק רבי מענדל מוויטעפסק זי"ע אם לאחר שברח מהכבוד, הכבוד נמצא עמו, א"כ מה הועילה בריחתו. אלא שכיון שהכבוד רודף אחריו והוא בורח ממנו, הרי הוא נרדף, ואז יקוים בו והאלוקים יבקש את הנרדף, והוא נושע.

מזקנים אתבונן (חלק א')

ביקש להביא את המשיח

רבי מנחם מענדל מוויטעפסק זי"ע אמר, אם יניחו לו לגור שנה אחת בעיר פקיעין, אזי יביא את משיח צדקינו, ואכן נתיישב בפקיעין, מה עשה הבעל דבר הביא זאבים על עיר פקיעין, והערביים מפקיעין אמרו שהזאבים באו מהעבירות של זה הזקן, וגירשו את הר"מ מפקיעין (מפי האדמו"ר מתולדות אהרן זי"ע).

אוצר ישראל

"הנה נוסע אלינו מלך ישראל"

כשנסע [הרה"ק רבי מענדל מוויטעפסק זי"ע] להיפרד מהרה"ק רבי פנחס מקאריץ קודם שעלה לארץ הקודש, שלח אליו מכתב שבכוונתו לבוא אליו, והיה אמור לשהות במחיצתו כשבועיים ימים. כששמע על כך הרה"ק מקאריץ אמר לבני ביתו שיתחילו לנקות את הבית לכבודו. והרה"ק רבי פנחס בעצמו טאטא את המדריות לפניו. כשהגיע הרה"ק מוויטעפסק לקאריץ אמר הרה"ק רבי פנחס מקאריץ 'הנה נוסע אלינו מלך ישראל... לאחר ששהה אצלו כשמונה ימים אמר הרה"ק מקאריץ לאנשי ביתו - הייתי חפץ שרבי מענדלי יסע כבר לדרכו, כי אין ביכולתי לסבול עוד את רוב קדושתו.

מזקנים אתבונן

לזכות בחייו לתפילה או מילה אחת ראויה

הרה"ק מוויטעפסק התבטא פעם, שרוצה להתפלל במשך ימי חייו תפלה אחת ראויה.

כשהגיע לארץ ישראל, ואורא דארץ ישראל מחכים, השיג שזוהי מדרגה גבוהה, ולכן התבטא בנוסח אחר: שרוצה במשך ימי חייו לומר לפני הקב"ה לכל הפחות מילה אחת ראויה.

מרן [האדמו"ר רבי יצחק מאמשינוב] זי"ע הביא סימוכין לכך מדברי הגמרא (ברכות ז.) וכמה זעמו רגע, ופירשו התוספות (ד"ה שאלמלי) מה היה יכול בלעם הרשע לומר בשעת רגע,

נערך ע"י הרה"ג אהרן מרדכי גרין שליט"א – רב ומו"צ בקהילתנו

א. מוקצה מחמת גופו הגדרתו ודינו.

א. כל דבר שאינו כלי, ואינו ראוי למאכל אדם או בהמה, כגון עצים, אבנים, מעות [כסף].

שברי כלים שאינם ראויים לכלום, או שנזרקו מבעוד יום אפילו ראויים עדיין. קליפות שאינם ראויים אפילו למאכל בהמה, או שראויים אך אין בהמות מצויים שם. דבר מאכל שאי אפשר לאוכלו בלא בישול, וכל כיוצא בזה, הרי אלו בכלל מוקצה מחמת גופו, כיון שהאדם מקצה עצמו מהם מחמת [גופם] שאינם ראויים לכלום.

ב. מוקצה מחמת גופו אסור בטלטול, אפילו לצורך גופו ומקומו, וכל שכן מחמתו לצל [לצורך שמירתם], ואם הגביהו בטעות, גם לדעת המגן אברהם צריך לשמטו מידו מיד.

ג. במקום הצורך מותר לטלטלו בגופו כגון לדחפו ברגלו, ולהחזון איש דרך הילוכו. ואחורי ידי, או בין אצילי ידיו הוי כטלטול בגופו. [שו"ע רמ"א סי' ש"ז, מ"ב שם סק"ג, שו"ע הרב סרע"ו סי' מ"ב שם סק"א, וטלטול מן הצד לא הותר אלא כשהוא לצורך דבר המותר].

ב. דוגמאות מוקצה מחמת גופו לפי סדר א-ב.

א. **אבוקדו** שהיה קשה ולא היה ראוי לאכילה בערב שבת ובשבת נעשה ראוי לאכילה אינו מוקצה ומותר לאכלו בשבת. [חוט שני שם ע' ק"י].

ב. **בעלי חיים** דינם כמוקצה מחמת גופו ואסור לטלטלם.

ג. קפץ דג מהאקווריום, יש אומרים דמותר להחזירו משום צער בעלי חיים, ויש אוסרים.

ד. כלוב של ציפורים שנמצא במקום שיש שם שמש חזקה, אם אפשר יפרוס סדין כנגד הכלוב, ואם אי אפשר מותר לטלטלו מחמתו לצל. [שו"ע שם סל"ט, ש"כ פכ"ז כח-ל].

ה. נמלים נחשבים מוקצה מחמת גופו, ומכל מקום מותר לנפח בפיו כדי שפילו מעל גבי השולחן, דניפוח לאו שמיה טלטול. [שבת היום ח"ב ע"ב שם הגר"ח קניבסק].

ו. **בשר עופות ודגים שלא התבשלו**, בזמנינו שאין אוכלים אותם חי, דינם כמוקצה מחמת גופו, ובפרט אם הם קפואים שאינם ראויים לכלום, מכל מקום בשעת הדחק והפסד מרובה, כגון אם התקלקל המקרר, יש להקל בטלטולם ולהעבירם למקרר אחר. [שלמי יהודה פ"ח בשם הגר"ח אלשיך, ובילקוט יוסף שם אות ט' הוסיף דאם הוא רוצה להוציא מהמקפיא דבר מה, והבשר מפריע לו, מותר להוציא הבשר כדי שיוכל לקחת מה שצריך לו, ואחר כך יחזיר הבשר למקומו].

ז. **גרעיני מימשש** שהילדים אספו למשחק **מערב שבת** מותרים בטלטול. [שש"כ פט"ו סי' י].

ח. **דלת או חלון של בית**, או דלת של ארון גדול המחזיק יותר מארבעים סאה [בערך 60 ס"מ על 60 ס"מ רחבו, 180 ס"מ ארכו], שפורקו מציריהם, דינם כמוקצה מחמת גופו, ואסורים בטלטול, אמנם דלת של ארון קטן אם כי מותר לפרקה מהצירים דאין בנין וסתירה בכלים, אסור להחזיר ולקומה גזירה שמא יתקע, אך אין לדלת דין מוקצה ומותר לטלטלה. [מ"ב שם סק"ה, והביא שם דיש אומרים שיש בהחזרתה גם כן משום בונה, שש"כ פ"ב סמ"ג].

ט. **חול** שבשפת הים הוי בכלל מוקצה מחמת גופו, וחול המוכנס בארזו ומיועד למשחק ילדים אינו בכלל מוקצה ומותר לטלטלו כשהוא יבש. [שש"כ שם סמ"ה].

י. **ידיית של דלת** שיצאה ממקומה, אסור לטלטלה דהוי בכלל מוקצה מחמת גופו, וידיית העשויה להכניסה ולהוציאה בדלת לפי הצורך, אינה בגדר מוקצה ומותר להשתמש בה גם בשבת. [שש"כ שם].

יא. **כפתור** קטן שאינו ראוי לשום תשמיש, וגם הוא מצוי ואין מקפיד לשומרו כדי להחזירו לבגד, הרי הוא מוקצה מחמת גופו, ואם הוא גדול שראוי לכסות בו בקבוק מותר לטלטלו. [שו"ת באר משה ח"ו ספ"ז, שש"כ פט"ו הע' רכא, ועיין בפסקי תשובות שם הע' 54 משכ"ב].

יב. **מטבע** שהתקינו ללבוש על הצואר כתכשיט, או מטבע שקיבל בתור קמיע ולובש אותו, אינו בכלל מוקצה, ומותר לטלטלו. [מ"ב סימן שא ס"ק קכא ובשעה"צ שם, שלמי יהודה ע' עח].

יג. **מכסה של צינור ניקוז**, אם יש לו בית אחיזה, או שחוקק בה צורה מיוחדת כדי לאחוז בה, מותר לפתחו ולסגרו, ואין בו לא משום בנין וסתירה דהוא כלי העשוי לכך, וגם אינו מוקצה. [שש"כ פכ"ג סי' ילקוט יוסף שם סט"ו].

יד. **ספסל שנשמטה אחת מרגליו**, אסור לטלטלו, דגוזרים שמא יחזור ויתקע הרגל לתוך הספסל לתקנו, וחייב בו משום מכה בפטיש, ולדעת כמה פוסקים משום בונה, ואם ישב עליה כך קודם השבת בלי החזרת הרגל, או שנשברה או נאבדה הרגל, ואין לנו לחשוש לשמא יתקע, מותר לטלטלו. [מ"ב שם סק"ט, ובתהלה לדוד שם סק"ב כתב דהאיסור טלטול בזה הוי כמוקצה מחמת גופו].

טו. **מטאטא** שיצא ממנו מקלו בשבת, כתב בחוט שני ח"ג עק"א [א] דהמברשת עצמה אינה מוקצה, ואין לאסור לטלטלה משום גזירה דשמא יבוא לתקוע כמו ברגל הספסל, דשאני ספסל דאין ראוי לשימוש כלל בצורה כזו, מה שאין כן המברשת שראויה היא לשימוש, אמנם המקל עצמו הוי בכלל מוקצה כיון דאינו בכלל שימוש.

טז. יש אומרים דמשקפיים שנפלו מהם אחת הידיות או אחת הזכוכיות בשבת, אסורים בטלטול כדין ספסל, ואם לבשם קודם השבת בלא תיקון, או שנאבדה הידית, או הזכוכית, או שנשברה הידית באופן שאי אפשר להחזירה, מותרים בטלטול, דאין לנו לחשוש שמא יתקנם בשבת, ודווקא כשהמשקפיים ראויים לשימוש בלא הידית או הזכוכית, אבל אם אינם ראויים לשימוש, כגון שנפלו שני הידיות או שני הזכוכיות, וכן עצם הידית והזכוכית שנפלו כיון שאינם ראויים לשימוש הרי אלו בכלל מוקצה מחמת גופו ואסורים בטלטול. [שלמי יהודה פ"ד סי"ג, וכתב שם בשם הגרש"א דהידיית והזכוכית אינם כדלתות הכלים כיון דצריך אומן לתקנם, ועיין בלקט הלכה עק"ח דלפי הנגלת ספר הני"ל אם הזכוכית חוזרת למקומה בקלות, אין להחמיר לטלטול המשקפיים, במשנה ברורה למעשה עק"ג הביא מהגרש"ד גרוס, דאם נאבד הבוגר מותר לטלטל המשקפיים, וגם לכתחילה יכול לאבד הבוגר בכדי שיוכל לטלטלם, מאידך בש"ת קנה בשם ח"א סי"ט כתב דדווקא כשנאבדו הידיות או הזכוכית מותר לטלטלם, אבל כשנאבד הבוגר לחוד אסור לטלטלם, דהגזירה במקומה עומדת, כמו בספסל שאסור בטלטול ולא חילוק אם יש לו את כל המצטרך לחבר הרגל]. ולדעת הגר"מ סירוטה, משקפיים שנפל מהם ידית או זכוכית, מותרים בטלטול, דאינו דומה לספסל, דספסל יכול כל אחד לתקן בעצמו, מה שאין כן במשקפיים שדרך העולם לילך לתקנו באופטיקה, וכן יש להתייר לטלטל את הידיות והזכוכית, כדין דלתות הכלים שאינם מוקצה, ואין לחלק במה שצריך אומן לזה.

יז. עגלה שנשמטה ממנה אחד הגלגלים בשבת, אסורה בטלטול, כדין ספסל הנוכר לעיל. [שש"כ פכ"ח סמ"ה, ובמקום הצורך יכול לאבד את הגלגל כדי שיוכל לטלטל העגלה, ובנגילת ספר ט"ו סק"ו רוצה להקל בסוגי העגלות שהגלגל לא מחובר בבוגר, אלא מתהדק בלחיצה קלה, דמותר להחזיר בהם הגלגל, ועיין במאור השבת ח"ב עתק"ז שהביא תשובת הגרש"א דאם נפל הגלגל באמצע הליכתו, מותר לו להמשיך לילך עם העגלה].

יח. **עצים ואבנים** שיחדם בערב שבת לצורך מלאכה המותרת בשבת, מותר לטלטלם בשבת, ואפילו יחדם רק במחשבה, וצריך שיתכונן ליחדם לכך לעולם

ללא הגבלת זמן, ואם ייחדה רק לשבת אחת, אזי אם הוא דבר שדרכו לייחדו לכך, ויש לו צורך בזה, מותר לטלטלו, וכן בדבר העומד לשימוש חד פעמי, כגון המייחד חול כדי לכסות בו צואה, מועיל ייחוד רק לשבת אחת. [שו"ע ומ"ב שם סכ"ב].

יט. **קליפות ועצמות הראויים למאכל אדם**, או שראויים לבהמות המצויים באותו מקום, מותרים בטלטול, ואינם בכלל מוקצה. [שו"ע שם סכ"ב].

כ. קליפות של פיצוחים קלויים ומלוחים אינם בכלל מוקצה ומותרים בטלטול כיון שיש אנשים שמוצאים אותם. [שלמי יהודה פ"ה הע' ס"ז בשם הגר"ב זילבר והגר"ש אלישיב].

כא. קליפות ועצמות שאינם ראויים למאכל אדם או בהמה דינם כמוקצה מחמת גופו, ומכל מקום אם רוצה להשתמש בשולחן ולנקותו, מותר לנער את המפה מהם. [ובנה"ל ד"ה מנער, מסתפק אם מותר לטול המפה ולנערה במקום אחר כגון באשפה, או שהותר לנערה דווקא באותו מקום, וכתב בשש"כ פ"כ סכ"ו דהגם שקליפות ועצמות דינם כמוקצה מחמת גופו, מכל מקום מותר להוציאם מפיו ולהניחם בצלחת, דאין חל עליהם שם מוקצה עד שניחם בצלחת, ע"ש בהע' פג].

כב. קליפות של ביצים שאינם ראויים אפילו למאכל בהמה טוב יותר לקלפם אצל האשפה כדי שלא יצטרך לטלטל מוקצה. [שו"ת רבבות אפרים ח"ג סר"טז בשם הרב אליהו אזולאי מחיפה].

כג. אם נתקבצו הרבה קליפות ועצמות על השולחן, ומאוס עליו להניחם כך, הוי בכלל גרף של רעי, שמותר לטלטל אפילו בידו כדי להשליכם לאשפה. [מ"ב שם ס"ק סטו]. ואם הם מונחים בתוך כלי, יניח אצלם כך או מזלג שהם כלים המותרים ויתבטלו הפסולת על ידם וממילא היא מותר לטלטל את הכלי אגבם. [שו"ת אז נדברו ח"ו סנ"א].

כד. אמנם אם הם מונחים על מפת ניילון חד פעמי, מותר לאסוף את הניילון חד פעמי עם הפסולת ולהשליכם לאשפה, כיון שאי אפשר לנערם במקומם. [חוט שני שם עק"ז, ושו"ת דברי בחז"א סמ"ח סק"ג, ובה מיושב מנהג העולם שמתטלים המפה עד למקום האשפה, דכיון שמקפידים מאוד על נקיין הרצפה, נחשב כצריך למקום הרצפה, שהתירו בו טלטול מן הצד].

כה. **שברי כלים** שאינם ראויים לשום דבר, כתב השו"ע [שם סי' י] שהם בכלל מוקצה מחמת גופו ואסורים בטלטול, ואם הם נמצאים במקום שיכולים להזיק, מותר לטלטלם, וכתב המשנה ברורה [שם סק"ל] דדווקא שברי זכוכית שמוזיקים הרבה, אבל שברי חרס שאינם מזיקים כל כך, לא יטלטלם בידיו אלא ידחפם ברגליו דהוי טלטול בגופו שמותר בכל אופן, ולדעת החזון איש ידחפם ברגליו דרך הילוכו. [כלי מוקצה שברירי שעלול ליפול ולהישבר, מותר לטלטלו אם יש חשש שיזקוקו משבריו, ואין צריך להמתין עד שישבר ממש, הגרש"ד גרוס, הו"ד במשנה ברורה למעשה ע' קיט].

כו. **שקית אשפה** שמעלה ריח רע, מותר לטלטלו ולהשליכו למקום האשפה העירוני, כדין גרף של רעי. [שש"כ פכ"ב סמ"ה].

כז. **שקית חלב שהתרוקנה** הוי בכלל מוקצה מחמת גופו, ולכן טוב שלא להוציאה מהכלי על השיש, דלא יוכל אחר כך לטלטלה לאשפה, אבל כשנמצאת עדיין בכלי אין לומר שצריך לנערה מהכלי לתוך האשפה דהוה שימושה שבסוף לוקחים השקית ומשליכים לאשפה ועד שמשליכים אותה לא מקרי עדיין גמר שימושה של השקית. [שולחן שלמה שם ע' לה, ובהע' נא הביא עוד טעם, דטלטולה עם הכד הוי כטלטול מן הצד לצורך דבר המותר שצריך את הכד].

כח. **תפוח אדמה חי** שאינו ראוי למאכל אדם וגם אינו עומד למאכל בהמות הרי הוא בכלל מוקצה מחמת גופו. [מתוך דברי המ"ב שם ס"ק קכז].

ברכת מול' טוב המה ולגבית

קול צהלה ורינה תבענה שפתינו שבח ותהילה קדם יידינו הנעלה והנכבד האי גברא רבה ויקירא, ירא ושלם, בור סוד שאינו מאבד טיפה, כל רו לא אגיס ליה, ממתקני השמועה ומנחלי המסורה מרובה"ק ז"ע, תלמיד נאמן לרבנותיו לא ימוש מתוך האהל אשר החזירו לו חיבה רבה בעבותות שלאבה, מגדולי משפיעי תורת החסידות, ה"ה

הגה"ח רבי שמואל פרוש שליט"א ולבנו יידינו הדגול והנכבד מחשובי מרביצי התורה, ירא ושלם, דולה ומשקה לעדרים, שוקד על דלתי התורה יומם ולילה, משכיל אל דל ומטיב עם הבריות, רב תבונות

הרה"ג רבי יהודה לייב שליט"א

ריש מחיבתא בשיבת מהרי"ט דבינו ואל מסאמאר ב"ב ולחמיו יידינו הדגול מפארי עתנינו, בקי בכל מכמני התורה, חמיד ורגיז באורייתא תדירא, צהלתו על פניו, נחמד מאד למעלה ולמטה, ה"ה

הגה"ח רבי משה קורנבליט שליט"א

לרגל שמחת הכנס נכדם בנו כמר שמעון נתן נטע ה"ו

ומשפע מצוות תפילין יתמשך עליו להיות לו חיים ארוכים ושפע קודש, ויה"ד שיזכו לרוות ממנו ומכל יוצ"ח רוב נחת דקדושה מתוך בריות גופא ונהורא מעליא אכ"ר

שמחת הבר מצוה ביום חמישי

באולמי המלך דוד (בית התבשיל) ב"ב ליידי ומכרי אשמח לראותכם משתתפים בשמחת, ובשמחתכם ישמח לבי גם אני נא לראות הזמנה זו כאישית

ברכת מול' טוב המה ולגבית

ברגשי כבוד ויקר נשגור בזה טנא מלא ברכות מאליפות מרובבות ליידינו הנכבד האי גברא יקירא, מגזע אראלים ותרשישים, יושב באהלה של תורה, יראת ה' היא אוצרו

חיים מרדכי גשטטנר שליט"א

ההגה"ח חתן כ"ק אדמו"ר מוהרשצ"א רוזנפלד וצללה"ה חדב"נ כ"ק מרן הברכת משה זיע"א ולאביו יידינו הנכבד

הרב החסיד המפורא רבי עזריאל נפתלי שליט"א מחשובי ופארי אנ"ש

לרגל שמחת הולדת הנכד הנין

בן אצל בנו האברך החשוב הרב אליעזר זוסיא שליט"א יה"ד שיזכו לרוות ממנה ומכל יוצ"ח רב נחת מתוך בריות גופא ונהורא מעליא

ברכת מול' טוב המה ולגבית

נדבת יידינו הנכבד האי גברא יקירא, יקר שבערכין, מוכתר בכל מידה נכונה, המחנך הדגול הנודע לשם ולתהילה, יראת ה' היא אוצרו

הרה"ח אריה קאפ שליט"א

מנבאי בית מדרשינו בית דוד ירושלים לרגל שמחת אירוסיו בנו החתן המופלג בתורה וירא"ש ובמידות טובות עדין לגדולות

הבה"ח יעקב אשר ה"ו

מחשובי בחורת הבחורים ומבכירי מפעל התורה חביבותא דרבי שמעון עב"ג הכלה החשובה תחי' יה"ד שהזיווג יעלה יפה ויזכו לרוות מהם ומכל יוצ"ח רוב נחת דקדושה מתוך בריות גופא ונהורא מעליא

ברכת מול' טוב המה ולגבית

נדבת יידינו הנכבד, האי גברא יקירא, יקר שבערכין, לן בעומקה של תורה מוכתר בכל מידה נכונה, יראת ה' היא אוצרו, הרה"ח אברהם אבא טיקוצקי ה"ו

מחשובי לומדי כוללנו 'מחיבתא דרבי שמעון' ולאביו יידינו הנכבד מחשובי אנ"ש

הרה"ח משה ישראל שליט"א ולזקיניו יידינו הנכבד מחשובי ופארי אנ"ש

הרה"ח המפורא ר' אליהו שליט"א לרגל שמחת הולדת הבן נכד הנין

יה"ד שיזכו לרוות ממנו ומכל יוצ"ח רב נחת מתוך בריות גופא ונהורא מעליא

שמחת השלום זכר בליל שב"ק בבית מדרשינו בכני ברק

ברכת מול' טוב המה ולגבית

נדבת יידינו הנכבד האי גברא יקירא, יקר שבערכין, מוכתר בכל מידה נכונה, פאר המעלות והמידות, האברך החשוב

הרה"ח יחזקאל קאפ ה"ו - עמנואל

ולאביו יידינו הנכבד מחשובי ומפארי אנ"ש

הרה"ח המפורא ר' אברהם מנשה שליט"א לרגל שמחת הולדת הבן הנכד

כמר ישראל ה"ו יה"ד שיזכו לרוות ממנו ומכל יוצ"ח רב נחת מתוך בריות גופא ונהורא מעליא

ברכת מול' טוב המה ולגבית

ליידינו הנכבד והנעלה האי גברא יקירא ראש וראשון לכל דבר שבקדושה שמו הטוב הולך לפניו, רב פעלים לתורה ולחסידות, טוב ליבו ונפשו מי ימלל, יושב באהלה של תורה, מחשובי אנ"ש, מסור בל"נ למען גליונו

הרה"ח ר' שלמה פשקוס שליט"א

לרגל שמחת הולדת הנכדים התאומים בנים אצל חתנו האברך החשוב

הרה"ח משה יוסף כץ ה"ו

בן יידינו הנכבד, האי גברא יקירא, לן בעומקה של תורה, מחשובי לומדי בית מדרשינו בני"ב

הרה"ח ר' ישראל יעקב שליט"א יה"ד שיזכו לרוות מהם ומכל יוצ"ח רב נחת מתוך בריות גופא ונהורא מעליא

ברכת מול' טוב המה ולגבית

נדבת יידינו הנכבד האי גברא יקירא, יקר שבערכין, מוכתר בכל מידה נכונה, פאר המעלות והמידות, האברך החשוב

הרה"ח שמעון יוסף גלבשטיין ה"ו

ולאביו יידינו הנכבד והנעלה האי גברא יקירא מוכתר בכל מידה נכונה כליל המעלות והמידות ביה הכשרון ואיש המעש קובע עתותיו לתורה

הרה"ח שלמה זלמן חיים שליט"א

ולזקיניו יידינו הנכבד והנעלה האי גברא רבה איש האשכולות ידיו רב לו בתורה וחסידות מקים עולה של תורה נודע לשם ולתהילה בשדה החינוך

הגה"ח רבי מרדכי לייב שליט"א

ולזקיניו יידינו הנכבד מחשובי מתפללי בית מדרשינו בעיה"ק צפת

הרה"ח המפורא ר' אברהם פוקס שליט"א מפארי אנ"ש

ולחמיו יידינו הנכבד הרה"ח ר' ישראל דוד הלטובסקי שליט"א לרגל שמחת הולדת הבת הנכדה הנינה יה"ד שיזכו לרוות ממנה ומכל יוצ"ח רב נחת מתוך בריות גופא ונהורא מעליא

ברכת מול' טוב המה ולגבית

נדבת יידינו הנכבד האי גברא יקירא, איש האשכולות, מחשובי ומפארי אנ"ש

הרה"ח המפורא ר' יצחק יחזקאל קאפ שליט"א לרגל שמחת הכנס נכדו

כמר ישראל ה"ו לעול תורה ומצוות בן לחתנו יידינו הנכבד

הרה"ח מרדכי חיים כהן שליט"א

ומשפע מצוות תפילין יתמשך עליו להיות לו חיים ארוכים ושפע קודש, ויה"ד שיזכו לרוות ממנו ומכל יוצ"ח רוב נחת דקדושה מתוך בריות גופא ונהורא מעליא אכ"ר

ברכת מול' טוב המה ולגבית

נדבת יידינו הנכבד האי גברא יקירא, יקר שבערכין, מוכתר בכל מידה נכונה, כליל המעלות והמידות, ברוך הכשרון ואיש המעש, טוב ליבו ונפשו מי ימלל, ידיו רב לו בתורה וחסידות, העומד לימינו בכל עת

הרה"ח מרדכי אריה קורנבליט שליט"א

ולאביו יידינו הנכבד מחשובי אנ"ש

הרה"ח ישכר דוב שליט"א

ולזקיניו יידינו הנכבד מחשובי ופארי אנ"ש הרה"ח המפורא ר' ברוך יצחק שליט"א והרה"ח המפורא ר' עמרם שוורץ שליט"א לרגל שמחת הולדת הבת הנכדה הנינה יה"ד שיזכו לרוות ממנה ומכל יוצ"ח רב נחת מתוך בריות גופא ונהורא מעליא

ברכת מול' טוב המה ולגבית

ליידינו הנכבד יקר שבערכין, מוכתר בכל מידה נכונה, יראת ה' היא אוצרו, המחנך הדגול, קובע עיתותיו לתורה

הרה"ח אליעזר דזשינסקי שליט"א

ולאביו יידינו הנכבד מחשובי ופארי אנ"ש

הרה"ח המפורא ר' משה טוביה שליט"א ולחמיו יידינו הנכבד מחשובי ופארי אנ"ש

הרה"ח המפורא ר' אלימלך שוורץ שליט"א ומשפע מצוות תפילין יתמשך עליו להיות לו חיים ארוכים ושפע קודש, ויה"ד שיזכו לרוות ממנו ומכל יוצ"ח רוב נחת דקדושה מתוך בריות גופא ונהורא מעליא אכ"ר

תזכורת!

כל מי שעדיין לא שילם על החוברת שיצא לקראת חג הפסח, יש לשלם בנדירים פלוס לכה"פ 30 ש"ח וכל המוסיף מוסיפין לו

קה זכות ותרומה לכבוד נשמת

ישעיהו ב"ר משה מקערסטיין

לרשת כולל אברכים מצווינים

'חדוותא דרבי שמעון'

ע"ש כ"ק מרן אדמו"ר זיע"א

בבית מדרשינו הגדול, ובבית מדרשינו ברמה ד' בבית שמש

מהם מורי הוראות מרביצי תורה

ות"ח מופלאים עמלי תורה מתוך הדחק

וזכותו של בעל ההילולא וזכות התורה ורבותינו הק' יעמוד לכם

להתברך בכל מיילי דמויטב ולכל מיני ישועות ורפואות, זיווגים

הגונים, זרע של קימא ונחת מכל יוצ"ח

לתרומות בנדירים פלוס

או אצל הרב אהרן לוסיטיג - משב"ק

התורמים יזכרו בפרטיות בציון הק' ביום ההילולא ע"י נכדו

ברכת מילא טראג וגדיא יאה

בלב מלא שמחה וגילה, בקול צהלה ורנה, בהדרת כבוד, תבענה שפתינו בהלל הוודיה לשגר בזה ברכותינו המאליפות מעומק וחזותא דליבא מזלא טבא וגדיא יאה קדם

כ"ק אדמו"ר באניע נאדווערנא שליט"א
חב"נ כ"ק מרן אדמו"ר זיע"א
ולחתנו ידידנו הנכבד והנעלה האברך החשוב

הרה"צ רבי אברהם צבי שמחה וויס שליט"א
לרגל שמחת הכנס נכדו בנו
כמר שמעון נתן נטע הי"ד
לעול תורה ומצוות

ומשפע מצוות תפילין יתמשך עליו להיות לו חיים ארוכים ושפע קודש, ויה"ד שיזכו לרוות ממנו ומכל יוצ"ח רוב נחת דקדושה מתוך בריות גופא ונהורא מעליא אכ"ר

ברכת מילא טראג וגדיא יאה

בלב מלא שמחה וגילה, בקול צהלה ורנה, בהדרת כבוד, תבענה שפתינו בהלל הוודיה לשגר בזה ברכותינו המאליפות מעומק וחזותא דליבא מזלא טבא וגדיא יאה קדם

כ"ק אדמו"ר שליט"א מירזשיליס
לרגל שמחת הולדת הנכדה
בת לחתנו ידידנו הנכבד והנעלה האברך החשוב

הרה"צ אפרים פישל פלדמן שליט"א
והברכה אחת לאביו
הגאון החסיד רבי אהרן אליהו שליט"א

יה"ד שיזכו לרוות ממנו ומכל יוצ"ח רב נחת מתוך בריות גופא ונהורא מעליא

ברכת מילא טראג וגדיא יאה

בלב מלא שמחה וגילה, בקול צהלה ורנה, בהדרת כבוד, תבענה שפתינו בהלל הוודיה לשגר בזה ברכותינו המאליפות מעומק וחזותא דליבא מזלא טבא וגדיא יאה קדם

הרב הגאון רבי אהרן מרדכי גרין שליט"א
רב ומ"צ בקהילתנו, בעממ"ס "לקוטי הליכות", ומג"ש בהלכה ובכוללנו "חזותא דרבי שמעון" ולאביו ידידנו הנכבד והגדול מחשובי ומפארי אנ"ש

הרה"ח המפורא ר' משה שליט"א
ולחמיו ידידנו הנכבד והגדול מחשובי ומפארי אנ"ש
הרה"ח המפורא ר' אברהם ישעיה גלבשטיין שליט"א

לרגל שמחת אירוסיו בנו נכדם
החתן המופלא בתורה וירא"ש ובמידות טובות עדיו לגדולות

הבה"ח זאב הי"ד
מחשובי בחורתי הבחורים ומבכירי מפעל התורה חביבותא דרבי שמעון

עב"ג הכלה החשובה תח"י
בת ידידנו הנכבד איש חסד והמעש מטובי וגדולי המחנכים, בר אוריין ובר אבהון, יתום ואלמנה יעודד, יומם וליילה לא ישבות בעמדותו האיתנה לימיו היתומים לתומכם לחזקם במאור פנים לבל יפול רוחם

הרה"ח ר' שלמה וינשטוק שליט"א
מראשי ארגון הנועד לנותני
בן ידידנו הנכבד והנעלה

הגה"ח ר' מרדכי יוסף שליט"א
גו"נ לרבוה"ק זיע"א

יה"ד שהזיווג יעלה יפה ויזכו לרוות מהם ומכל יוצ"ח רוב נחת דקדושה מתוך בריות גופא ונהורא מעליא

ברכת מילא טראג וגדיא יאה

נדבת ידידנו הנכבד, האי גברא יקירא, יקר שבערכיך, לן בעומקה של תורה מוכתר בכל מידה נכונה, יראת ה' היא אוצרו,

הרב ירחמיאל משה אייגר שליט"א
מחשובי לומדי כוללנו מתיבתא דרבי שמעון ולאביו האי גברא רבא, המופלא ומופלג בכל מכמני התורה, חריף ובקי טובא, דיו רב לו לעסיקי שמעתתא אליבא דהלכתא מרביץ תורה לרבים שוקד יומם וליילה על התורה ועל העבודה בני עמודי דגריס, צנא מלא ספרא, אהוב על המקום ואהוב על הבריות

ה"ה הרב הגאון רבי יצחק שליט"א
רב ומ"צ בקהילתנו הק' וראש הכוללים "יכרון יחזקאל" - היכל אברהם אלימ"ק" בבית מדרשו בני ברק ולזקניו ידידנו הנכבד

הרה"ח המפורא ר' דוד יהודה שליט"א
מפארי עדתנו בבורו פארק לרגל שמחת הולדת הבן הנכד הנין

יה"ד שיזכו לרוות רוב נחת ממנו ומכל יוצ"ח מתוך בריות גופא ונהורא מעליא

ברכת מילא טראג וגדיא יאה

לידידנו הנכבד איש האשכולות, ורב תבונות, אשר שמו הטוב הולך לפניו, משכיל אל דל, ליבו ער לכל דבר שבקדושה מוקיר ורחים רבנן ואיהו גופא צורבא מדרבנן

הרה"ח אברהם ברוך ורדיגר שליט"א
גו"נ לרבוה"ק זיע"א
מחשובי לומדי ומתפללי בית מדרשו הגדול ולבנו ידידנו הנכבד

הרב הגאון רבי יעקב מאיר שליט"א
מג"ש בישיבת גור למחוננים ראשון לציון לרגל שמחת הולדת הנינה הנכדה

בת לחתנו נכדו האברך החשוב
הרב שמחה בונים בורזיקובסקי הי"ד
יה"ד שיזכו לרוות ממנו ומכל יוצ"ח רב נחת מתוך בריות גופא ונהורא מעליא

לעילוי נשמת

האי גברא רבה, ידיד ה' וידיד כל בית ישראל, רחים ומוקיר רבנן ותלמידיהון, עשה חסד לאלפים, פזר נתן לאביונים וצדקתו עומדת לעד, מרנין לב אלמנות ויתומים, השביע נפש שוקקה ונפש רעבה מלא טוב, מסר נפשו ומאודו למען קדושת השבת, הקים עולה של תורה וידידו רב לו בהעמדת מוסדות התורה והחסד בכל רחבי תבל, דבק בצדיקי אמת והתאבק בעפר רגליהם, זכה לקרבה יתירה מכ"ק מרן אדמו"ר הקוה"ט זי"ע ולהבח"ח מכ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

שר הצדקה והחסד הנגיד החסיד הנכבד המפורסם

יעקב שלום
לש"ת ר' שמואל פישל

זכרוננו לברכה
נלב"ע ד' אייר תשפ"ב
ת.נ.צ.ב.ה

טנא מלא ברכות

ברכת מזל טוב חמה ולבבית נשגר בזה לידידנו הנכבד והנעלה איש האשכולות ורב תבונות אשר שמו הטוב הולך לפניו, חכם לב יקח מצוות, משכיל אל דל, ליבו ער לכל דבר שבקדושה, מוקיר ורחים רבנן והוא גופא צורבא מרבנן, העומד בלוי"ה לכל מפעלות חצר קדשיו ובפרט לגליונו, זכה לקרבה יתירה מכ"ק מרן אדמו"ר זיע"א ולהבדלחט"א כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

הרבני החסיד המפורא מוה"ר משה יהושע חיים שטערנליכט שליט"א
אב"י בעיר הבירה לונדון

לרגל הולדת הנכדה
בת אצל בנו ידידנו הנכבד האברך החשוב, לן בעומקה של תורה, פאר המעלות והמידות יראת ה' היא אוצרו

הרב יואל אשר שליט"א
יה"ד שיזכו לרוות רוב נחת ממנו ומכל יוצ"ח מתוך בריות גופא ונהורא מעליא

המברך בלוי"ה הפצה
אהרן לוסטיג - משב"ק

לכבוד נשמת

הרה"ק ר' מנחם מנדל
בן מוה"ר משה זיע"א
מזיטענפסק
נלב"ע א' אייר ת.נ.צ.ב.ה.

הונצח ע"י ידידנו הנכבד מחשובי ולומדי בית מדרשו בני ברק

הרה"ח ר' ברוך מאיר גוטליב שליט"א
זכותו של בעל ההילולא יגן עליו ועל כל משפחתו להתברך בכל מילי דמיטב

לעילוי נשמת

האשה הצורה"ח
מרת **יוכבד** בת הרה"ח
אריה לייבוש ע"ה
נלב"ע ב' אייר תשע"ח
ת.נ.צ.ב.ה.

הונצח ע"י בנה
ידידנו הנכבד האי גברא יקירא מחשובי אנ"ש העומד לימינו בכל עת

הרה"ח ר' יצחק יחזקאל קאפ שליט"א
משב"ק כ"ק מרן אדמו"ר הברכת משה זיע"א

ברכת מילא טראג וגדיא יאה

ברגשי כבוד ויקר נשגר בזה כסא דברכתא קדם האי גברא רבא, המופלא ומופלג בכל מכמני התורה, חריף ובקי טובא, דיו רב לו לעסיקי שמעתתא אליבא דהלכתא מרביץ תורה לרבים שוקד יומם וליילה על התורה ועל העבודה בני עמודי דגריס, צנא מלא ספרא, אהוב על המקום ואהוב על הבריות, בנש"ק

הרב הגאון רבי יהודה אריה אשכנזי שליט"א
מג"ש בבני ברק ומח"ס שו"ת דבר יהודה ומג"ש בקול לעלוב

ולאביו ידידנו הנכבד
הגה"צ רבי יהושע שליט"א
רב וראש כולל פאנ"י ירושלים ולחמיו ידידנו הנכבד

הגה"צ רבי ירמיה ניישלאס שליט"א
אב"י סערדהעלי בני ברק והברכה אחת לזקינו

כ"ק אדמו"ר מקאמנא שליט"א
לרגל שמחת הכנס בנו נכדם
כמר משה הי"ד לעול תורה ומצוות

ומשפע מצוות תפילין יתמשך עליו להיות לו חיים ארוכים ושפע קודש, ויה"ד שיזכו לרוות ממנו ומכל יוצ"ח רוב נחת דקדושה מתוך בריות גופא ונהורא מעליא אכ"ר

הרוצים לתרום לזיכוי הרבים להפצת 500 גליונות בסך 500 ₪
1000 גליונות בסך 1000 ₪ | 2000 גליונות בסך 2000 ₪
לתרומות חייג 052-7-160388
או בנדירים פלוס ע"ש אהל מועד

מהדורת ביתר לזכות צבי בן מרים ומשפחתו וכיו"ח להצלחה גדולה ברוחניות